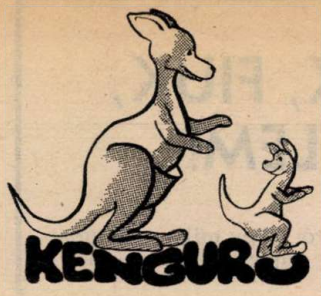

Igéretünkhöz híven, többek kérésére, újra közöljük a Kenguru-próba versenyszámait és pontértékeit.

KÖTÉLÁTHAJTÁS (UGRÓKÖTELEZÉS)

Egy percig kell – lehetőleg folyamatosan – áthajtást végezni úgy, hogy 15 mp-ig a bal, 15 mp-ig a jobb láb alatt előre, majd 15 mp-ig páros láb alatt előre, végül 15 mp-ig páros láb alatt hajtsátok hátra a kötelet. Pontszámotokat az egy perc alatt teljesített áthajtások száma adja.

KISLABDAHAJÍTÁS CÉLBA

10 méter távolságra 5 dobás egy zsámoly borított felületére, vagy ennek megfelelő függőleges célfelületre. Minden találat 20 pontot ér, vagyis a maximálisan elérhető pontszám: 100.

60 MÉTERES FUTÁS

Annyi pontot szerezhetsz, ahány tizedmásodperccel jobb eredményt érsz el, mint 20 mp. Pl. egy kerek 10 mp-es teljesítmény 100 pontot ér.

HELYBŐL TÁVOLUGRÁS

A cm-ben mért eredményt osszátok kettővel, a kapott érték az érvényes pontszám. Pl. 220 cm-es ugrás 110 pontot ér.

10 PERCES FUTÁS

Az ez idő alatt megtett méterekben mért távolságot osszátok el tízzel. A kapott érték lesz az érvényes pontszámotok. Pl. 2000 m lefutása 200 pontot ér.

Mindezt otthon, vagy akár úttörőfoglalkozások keretében is gyakorolhatjátok. Készüljetek hát a tavaszi nagy próbára!

A NÉPZENE JEGYESEI

Kodály Zoltán emlékét szeretettel ápolják Nyíregyházán, a Bessenyei György Tanárképző Főiskola 2-es számú Gyakorló Általános Iskolájában: évek óta nagy érdeklődés mellett rendezik meg a népzenei versenyt. A napokban lebonyolított vetélkedőt öt kategóriában hirdették meg. A szólóénekesek mellett zongorán, fuvolán, citerán, furulyán játszó gyerekek mutatták be tudásukat. Nemcsak a verseny zajlott a megszokott, magas színvonalon, hanem a hallgatóság is bekapcsolódott a versengésbe: míg a zsűri döntésre vonult vissza, villámkérdésekre válaszolhattak.

A hangszeres csoportok versenyét az 5/c furulyásai nyerték. A kórusok kategóriájában a kisdobos énekkar (képünkön) győzött. A szólóénekesek versenyében Koczka Éva volt a legjobb. A szólóhangszeres kategóriában Pataki Ágnes zongorajátéka bűvölte el a zsűrit és a közönséget. Az ötödikes kislány sokoldalúságára jellemző, hogy a szólóénekesek között második lett, és a nemrégiben lebonyolított Váci Mihály városi szavalóversenyen is ezüstérmet szerzett iskolájának.

Tóth Kornélia,
Kelet-Magyarország

Gyorskorcsolyaverseny kezdőknek és haladóknak

Ha szeretsz korcsolyázni, és van kedved ahhoz, hogy összemérd gyorsaságodat, ügyességedet kortársaiddal, akkor most itt a lehetőség!

Nevezz be a Pajtás—PIÉRT Kupa versenyére!

A Pajtás szerkesztősége, a PIÉRT és a Hunyadi Sportegyesület közös rendezésében 1987. február 18—19-én nyílt gyorskorcsolyaverseny lesz a Városligeti Műjégpályán.

A versenyen külön csoportban indulhatnak azok a gyerekek, akik egyesületben nem korcsolyáznak, de kedvük van ahhoz, hogy „rövid", hoki- vagy műkorcsolyával próbáljanak a gyorskorcsolyázás szabályai szerint, minél előbb a célba érni. A másik csoportban az egyesületekben igazolt sportolók, és a gyorskorcsolyával indulni kívánó, nem igazolt általános iskolások mérhetik össze gyorsaságukat.

Az egyes csoportokon — kategóriákon — belül nemenként és életkor szerint külön futamok és távok lesznek az alábbiak szerint:

I. kategória korcsoportjai és versenytávjai: („rövid" korcsolyával indulók):

1. 10-11 évesek 1975. IX. 1. és 1977. VIII. 31. között születettek: 1. nap: 100 m, 2. nap: —

2. 12 évesek 1974. IX. 1. és 1975. VIII. 31. között születettek: 1. nap: 100 m, 2. nap: 400 m.

3. 13 évesek 1973. IX. 1. és 1974. VIII. 31. között születettek: 1. nap: 100 m, 2. nap: 400 m.

4. 14 évesek 1972. IX. 1. és 1973. VIII. 31. között születettek: 1. nap: 100 m, 2. nap: 400 m.

II. kategória korcsoportjai és versenytávjai: (gyorskorcsolyával indulók). Az egyesületekben szokásos korcsoportos beosztás szerint.

1. Serdülő „C" 1. nap: 400 és 500 m, 2. nap: 500 m.

2. Serdülő „B" 1. nap: 500 és 1000 m, 2. nap: 500 és 1000 m.

3. Serdülő „A" 1. nap: 500 és 1000 m, 2. nap: 500 és 1000 m.

A versenyek mind a két napon 16 órakor kezdődnek. Kérjük, hogy legkésőbb fél órával a kezdés előtt jelentkezzetek a versenyirodán. A korcsolyázáshoz szükséges felszerelésen kívül jó, ha esőkabátot és kevés uzsonnát is hoztok magatokkal. Az utolsó futamok várhatóan 19 óra körül érnek majd véget. Az elért időeredmények alapján a második napon eredményhirdetést tartunk.

Ha úgy döntöttél, hogy te is indulsz versenyünkön, akkor **nevezésedet 1987. február 13-ig küldd el címünkre: Pajtás Szerkesztőség — Gyorskorcsolya. Bp., Jászai Mari tér 5. 1397,** születési adataid, lakcímed és kategóriád megjelölésével.

Kérjük, hogy az I. kategória (rövid korcsolyások) 1. korcsoportjában induló 10—11 éves gyerekek nevezésük mellett a versenyzéshez szüleik írásos beleegyezését is küldjék el. Budapestiektől a verseny első napján 14 órától a helyszínen korlátozott számban elfogadunk még nevezéseket. **A részletekről a 314-111 vagy 328-739 telefonszámon érdeklődhetsz.**

FIATALOK, JELENTKEZZETEK SZAKMUNKÁSTANULÓNAK A CSEPEL MŰVEK SZERSZÁMGÉPGYÁRÁBA! BIZTOS JÖVŐ – BIZTOS MEGÉLHETÉS!

Szeretettei várunk benneteket **esztergályos, marós, köszörűs, géplakatos fényező-mázoló, erősáramú berendezés-szerelő szakmunkástanulónak;**
valamint **esztergályos, géplakatos, szerszámkészítő, erősáramú berendezés-szerelő szakközépiskolai tanulónak.**
Képzési idő:
– szakmunkástanulóknak 3 év;
– szakközépiskolásoknak 4 év + 1 év technikusképző.
A képzés utolsó évében vállalati költségen lehetőség van számjegy-vezérlésű gépkezelő tanfolyam elvégzésére.
A vállalat a tanulóknak a felemelt tanulmányi ösztöndíjon túl havi 500—1000 Ft társadalmi ösztöndíjat biztosít.
Jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik 1987-ben fejezik be az általános iskola nyolcadik osztályát.
Jelentkezéseket esztergályos, marós, köszörűs és géplakatos szakmára 1987. augusztus 1-ig elfogadunk.
Vidékieknek kollégiumi férőhelyet biztosítunk.
Érdeklődni lehet a tanulmányi csoportnál a 131-860; 135-880/36-69-es telefonon, vagy levélben.
Címünk: CSEPEL MŰVEK SZERSZÁMGÉPGYÁR, Budapest, Pf.: 91 — 1751.

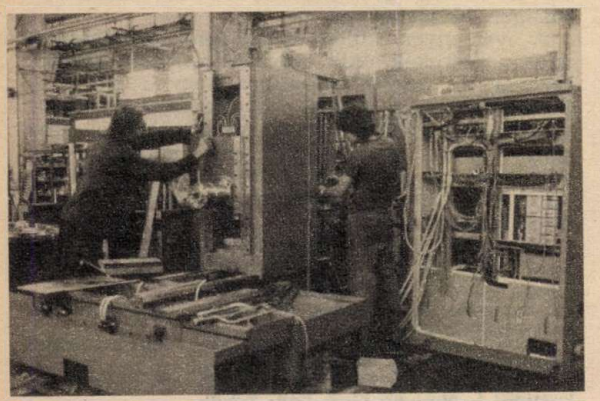

LÁNYOK, FIÚK, FIGYELEM!

Ha még nem döntöttetek arról, hogy milyen szakmát tanuljatok, fogadjátok meg tanácsunkat, jelentkezzetek

TEXTILKIKÉSZÍTŐ

szakmunkástanulónak.
E szép szakma egyik ágát, a TEXTILFESTŐ és -KIKÉSZÍTŐ szakmát egyaránt ajánljuk lányoknak és fiúknak, a TEXTILNYOMÓ szakmát csak fiúknak. Szakmunkástanulóink tanulmányi ösztöndíja 50—800 Ft/hó, a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően.

A társadalmi ösztöndíj két részből áll. **Alapösztöndíjból,** mely havonta 700 Ft, és **tanulmányi pótlékból,** ami a tanulmányi eredménytől függően változik, az alapösztöndíj 30—50%-a lehet. Tanulmányi pótlékot a közepes, vagy annál jobb tanulók kapnak.

Vidéki tanulóink kollégiumi elhelyezéséről gondoskodunk.

Az elméleti oktatás a Than Károly Vegyipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézetben, a gyakorlati oktatás tanműhelyben, majd a vállalat gyáraiban folyik.

I. éves tanulóink 1500 Ft értékben ruházkodási segélyt is kapnak.

Érdeklődésre részletes, színes képekkel tarkított tájékoztatót küldünk.

Jelentkezni, érdeklődni lehet:
BUDAPRINT Pamutnyomóipari Vállalat
személyzeti és oktatási főosztálya, Budapest III., Fényes Adolf u. 19—21. 1036.
Telefon: 687-834.

Az 1987/88-as tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő szakmára** beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év. Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; 200 Ft kiemelt szakmapótlék; tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450 Ft, II. évben 50—540 Ft, III. évben 50—820 Ft. **Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára** iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; tanulmányi ösztöndíj, a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft, II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tól 800—900 Ft.

Ingyen munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 forintért biztosítunk az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás, évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5 százalék szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—7500 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen: hétfőtől csütörtökig, 8—15 óráig, a személyzeti osztályon.
PATEX Angyalföldi Szövőgyár, Budapest, XIII., Fáy u. 81—83. — 1135.
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.
Cím: Budapest, Pf. 391. — 1394.

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A Csepel Művek Hőerőmű és Szolgáltató Közös Vállalat meghirdeti továbbtanulási lehetőségeit.
A továbbtanulni vágyó fiatal vállalatunknál az alábbi húsz szakmából választhatja ki a neki kedvező iskolai formát:

— esztergályos, géplakatos, erősáramú berendezésszerelő, elektroműszerész, mechanikai műszerész, központifűtés-szerelő, vízvezeték- és -készülékszerelő, hegesztő, vas- és fémszerkezeti lakatos, villamosgépszerelő, felvonószerelő, dízelmozdony-szerelő, bútorasztalos, épületasztalos, kőműves, szobafestő-mázoló, ács-állványozó, hidegburkoló, bádogos.

A képzési idő a szakmunkásképző iskolában 3 év, a szakközépiskolában 4 év.

Juttatások:
— a tanulók tanulmányi ösztöndíjat, társadalmi ösztöndíjat és tanulmányi pótlékot kapnak;
— tanulmányi ösztöndíj: 160—650 Ft/hó;
— társadalmi ösztöndíj: 300—1000 Ft/hó;
— a tanulmányi pótlék a társadalmi ösztöndíj 10-15 %-áig terjedhet — a tanulmányi előmeneteltől függően.

A végzős szakmunkástanulókat — megfelelő tanulmányi előmenetel esetén — szakmunkásbérben foglalkoztatjuk.

Szociális juttatások:
— napi 4 Ft-ért étkezés;
— ingyen munkaruha, tisztálkodószer;
— korszerű öltöző;

CSEPEL MŰVEK
Hőerőmű és Szolgáltató Közös Vállalat

— sport- és kulturális lehetőség.
Igény szerint egyes szakmákban lehetőség van kollégiumi elhelyezésre is.
A szakmunkásvizsga után a vállalat jó kereseti, valamint továbbtanulási lehetőséget biztosít.
A pályakezdő fiatalok 3000—5000 Ft — egyszeri — juttatásban részesülnek.
A vidékiek részére korszerű munkásszálló áll rendelkezésre.

Jelentkezési feltételek:
általános iskolai végzettség, egészségügyi alkalmasság, 14—17 éves kor.

Jelentkezés személyesen vagy levélben.
Levélcím: Csepel Művek Hőerőmű és Szolgáltató Közös Vállalat, oktatási osztály, Budapest, Pf: 99. — 1751.
Telefon: 572-511/32-48-as mellék.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK, FIGYELEM!

Az ország egyik legjelentősebb nagyvállalata, a

GANZ DANUBIUS
HAJÓ-ÉS DARUGYÁR
BUDAPEST XIII. VÁCI ÚT 202.
1835

várja az általános iskolát befejező tanulókat az alábbi szakmákra történő beiskolázási lehetőséggel:

hegesztő, szerkezetlakatos, géplakatos, csőszerelő, gépi forgácsoló (esztergályos), szerszámkészítő, villanyszerelő, elektroműszerész, öntő, kovács, mintakészítő, asztalos, ács-állványozó, fényező-mázoló, épületburkoló, számítástechnikai műszerész.

A képzési idő 3 év.
A tanulóévek alatt biztosítunk számotokra:

— kollégiumi elhelyezést;
— korszerűen felszerelt tanműhelyt;
— tanulmányi ösztöndíjon felül (szakmától függően) 700—1000 Ft társadalmi ösztöndíjat;
— napi 4 Ft-ért ebédet;
— sportolási lehetőséget.

Minden héten szabad szombat!

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség.
Munkába álláskor 5000—6000 Ft juttatás; modern munkásszálloda; jó kereseti lehetőség.

DANUBIUS

Érdeklődni és jelentkezni a következő címeken lehet:

— GANZ DANUBIUS HAJÓ- ÉS DARUGYÁR
személyzeti és oktatási osztálya
Budapest, Váci út 202. — 1904
Telefon: 496-370; 296-820/1661; 498-173;

— GANZ DANUBIUS BALATONFÜREDI HAJÓGYÁR
Balatonfüred, Tihanyi út — 8230
Telefon: 06-86-42-690;

— GANZ DANUBIUS TISZAFÜREDI DARUGYÁR
Tiszafüred, Örményi út — 5350
Telefon: 215;

— GANZ DANUBIUS VÁCI KONTÉNERGYÁR
Vác, Derecskei dűlő — 2600
Telefon: 06-27-11-411.

Milyen felnőttek lesznek majd a mai iskolások? Ez sok mindentől függ . . . Többek között attól is, hogy szükségletükké válik-e a mozgás

Testnevelés, mindennap! Ez a gondolat fogalmazódott meg szép lassan Ivanics Gézában, a makói testnevelőben. Statisztikák, adatok, felmérések sem kellettek neki ehhez. Látta az óráin, a gyerekek mozgásán, látta a karjaikon, a lábaikon, hogy itt bizony tenni kell valamit. Ivanics Géza, s a köré csoportosuló pedagógusok, orvosok, szakemberek kis csapata azóta megkapta már az Állami Ifjúsági Díjat is. Mert kigondolták, megalkották a mindennapos testnevelés rendszerét, kazettára másolt programokat szerkesztettek sok zenével, tréfás gyakorlattal. Módszereket, útmutásokat, segítséget adtak a magyar gyerekhad minél alaposabb megmozgatásához, s ma már Csongrád

MINTHA FOGAT MOSNÁL

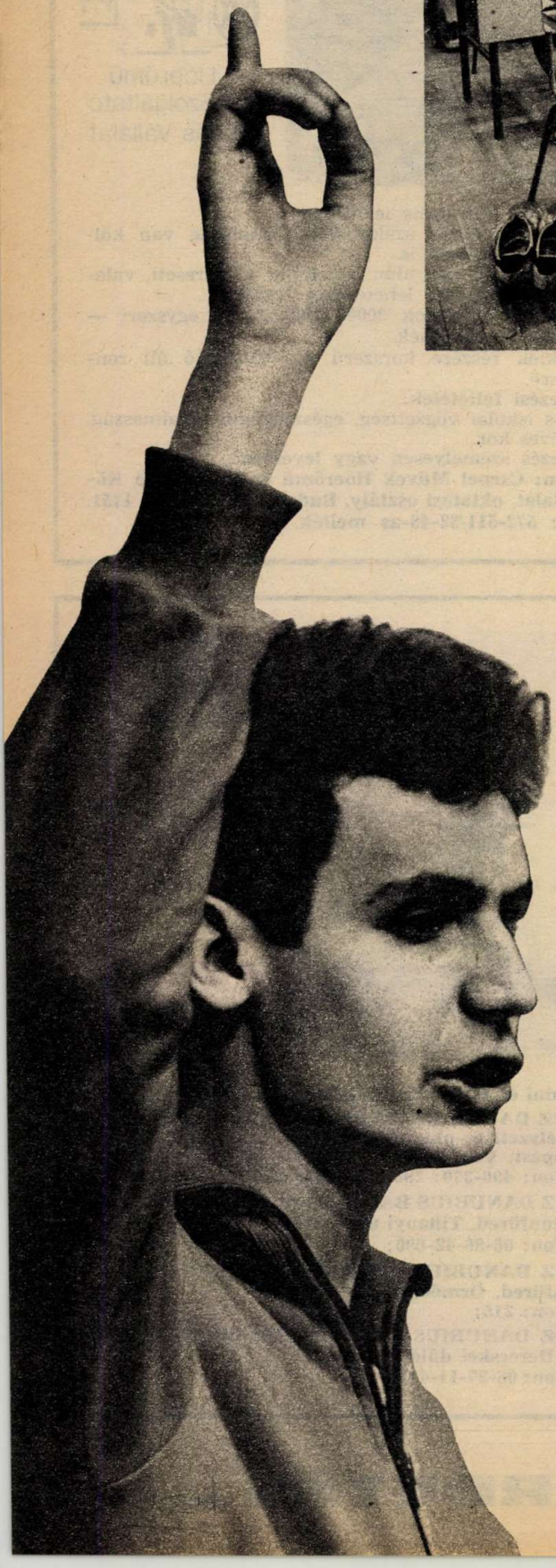

megyében nincs is olyan iskola, ahol ne tornáznának mindennap legalább az alsó tagozatosok. Az „eszme" szép lassan terjedni kezdett, s a képek is bizonyítják: nincs az a gyakorlat, nincs az a verseny, amelyet sok ötlettel, sok leleménynyel ne lehetne még érdekesebbé, játékosabbá tenni. Merthogy a játékosság itt nagyon fontos, mondta Bendzsák István is, a budapesti Kertész utcai iskola tanára. Elvégre ez az a dolog, amivel a legkönnyebben meg lehet ragadni egy alsó tagozatos „ifjút", ez az, ami feledtetheti vele még negyvenöt perc után is az egyre gyakrabban jelentkező fáradtságérzést.

Két-három esztendővel ezelőtt még sokan bíztak abban, hogy a mindennapos testnevelés eszméje úgy fog elterjedni a honi iskolákban, ahogy terjedt a középkorban egy-egy járvány valamelyik város falai között. Sajnos mégis a pesszimistáknak lett igazuk. A gondolat, hogy a mozgást ugyanolyan szükségletévé kell tenni a gyerekeknek, mint a fogmosást, szinte mindenütt kimondatott. A szavak azonban elszállnak, csak a tettek képesek arra, hogy változtassanak a helyzeten. A tettek, amelyekhez jelen esetben még a módszerek megalkotására sem lenne szükség, hiszen beszerezhetők, készen kaphatók. Lelkesedést, elhivatottságot Ivanics Gézáék sajnos nem tudnak a füzetek és a magnókazetták mellé csomagolni.

S. F.

Fotó: Karasz Lajos

A BAGDADI TOLVAJ

SZÖVEG:
CS. HORVÁTH TIBOR
RAJZOLTA:
DARGAY ATTILA

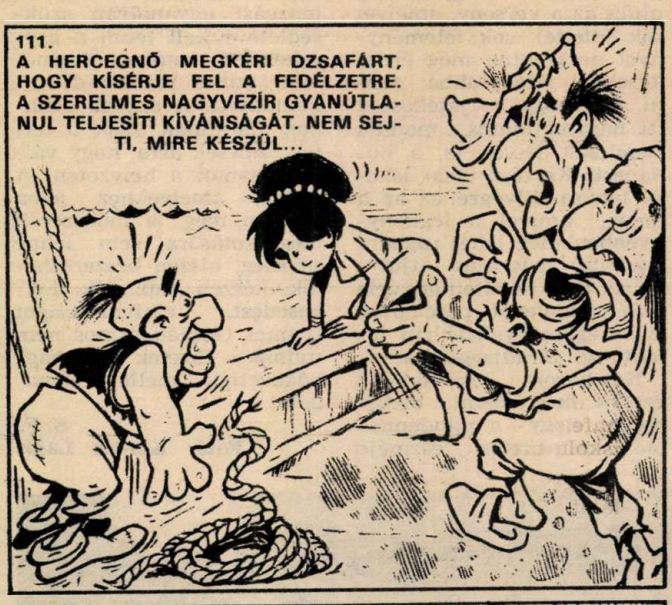

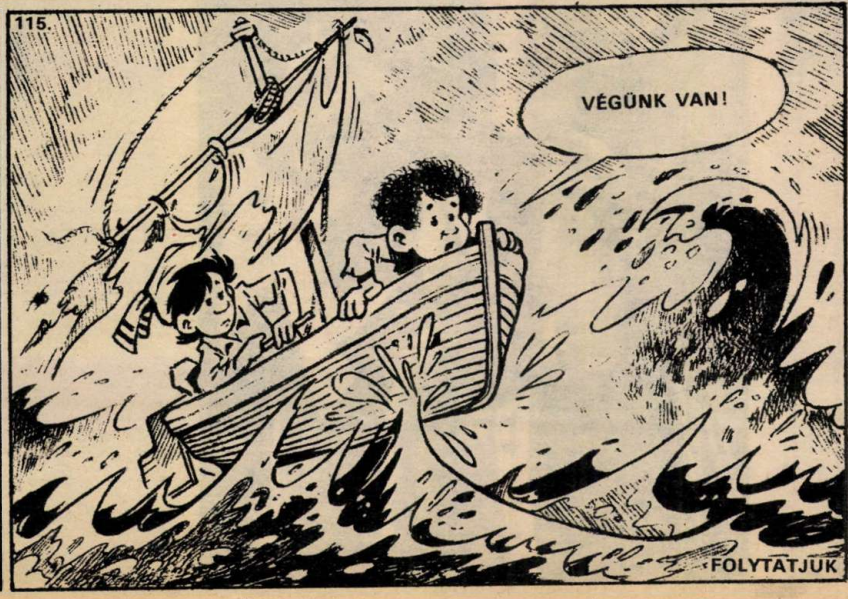

FIATALOK, FIGYELEM!

A BUDAPRINT Kelenföldi Textilgyár korszerű gyárrészlegei — fonoda, szövöde, kötő-hurkoló — az 1987—88-as tanévre felvesz általános iskolai végzettséggel rendelkező lányokat fonó, szövő, kötő; fiúkat textil- és ruházati ipari gépszerelő szakmunkástanulónak 16 éves korig.

Felvételi vizsga nincs! Tanulmányi idő: 3 év.

Ösztöndíj: a tanulmányi eredménytől és az évfolyamtól függően, **havi 250—800 Ft.**

Juttatások:

— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft/hó, plusz a tanulmányi eredménytől függően 150—250 Ft tanulmányi pótlék a teljes tanulmányi időre;

— kollégiumi elhelyezést valamennyi vidéki tanulónak biztosítunk;

— iskolaköpenyt, munkaköpenyt, munkacipőt, tornafelszerelést füzetcsomagot a gyár, tankönyvet az iskola biztosít;

— egész évben kedvezményes textilvásárlás a vállalat termékeiből.

Szakmunkásvizsga után:

— kereseti lehetőség 3500—5500 Ft;

— leányotthonunkban a vidékiek elhelyezését havi 150 Ft-ért biztosítjuk;

— a továbbtanulást támogatjuk.

További részletes tájékoztatást adunk szóban vagy írásban. Érdeklődők részére üzemlátogatást szervezünk.

Cím:
BUDAPRINT
Kelenföldi Textilgyár,
személyzeti-oktatási osztály,
Budapest XI.,
Budafoki út 111—113. — 1117.
Telefon:
868-955/191 mellék.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1987—88-as tanévre felvesz általános iskolát végzett **lányokat fonó és szövő; fiúkat textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos szakmákra szakmunkástanulónak.**

Tanulmányi idő 3 év. Felvételi vizsga nincs!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft; a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta, + 100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások: — 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk (napi háromszori étkezés); — ingyenes kollégiumi elhelyezés; — iskolaköpenyt, füzetcsomagot, tankönyvet, munkaruhát térítésmentesen adunk; — évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; — a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; — a III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség. A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el.

A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezés:
PTM Budai Gyára,
személyzeti osztály,
Budapest, Pf.: 43. — 1502
Telefon: 662-688

LÁNYOK, FIGYELEM!

Csak 3 év szorgalom, s a jövedelmed havonta 4500—6500 Ft lehet!

Az 1987 szeptemberében induló tanévre várjuk az általános iskolát végzett vagy most végző lányok jelentkezését **budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó szakmára.**

Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény!

Kollégiumi, leányotthoni elhelyezés kb. 150 Ft-ért. Ingyen tanszerek. Munkaruhát, iskolaköpenyt biztosítunk. 6 Ft-ért napi háromszori étkezés.

Havonta — évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően —250—1100 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz társadalmi ösztöndíj, mely két részből áll: 500 Ft alapösztöndíj és a tanulmányi eredménytől függően 150—250 Ft tanulmányi pótlék.

VÁLASSZ GYÁREGYSÉGEINK KÖZÜL!

MASTERFIL
PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT

- **Lőrinci Gyára, Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183;**
- **Kaposvári Gyára, Kaposvár, Jutai út 6. 7400;**
- **Miskolci Gyára, Miskolc, József A. u. 21. 527;**
- **Váci Gyára, Vác, Vám u. 1. 2600;**
- **Újpesti Cérnagyár, Budapest, Váci út 91. 1044;**
- **Bácsalmási Gyára, Bácsalmás, Rákóczi u. 11. 6430.**

„Fonalgyártó szakma — 1214-1" megjelöléssel várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti-oktatási osztályán.

Kérésedre postafordultával részletes tájékoztatást küldünk!

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI: V. SÓLYOM ERZSÉBET

Rejtvényeink megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A levelezőlapra vagy a borítékra írd rá: „TÖPRENGŐ".

Beküldési határidő: február 12.

MACSKA-SZÉPSÉGEK. 1. Melyik ókori nép jut az eszedbe róluk? 2. Milyen tulajdonságokat olvasol ki a tekintetükből? Írj legalább két-két jelzőt a „portrékhoz"!

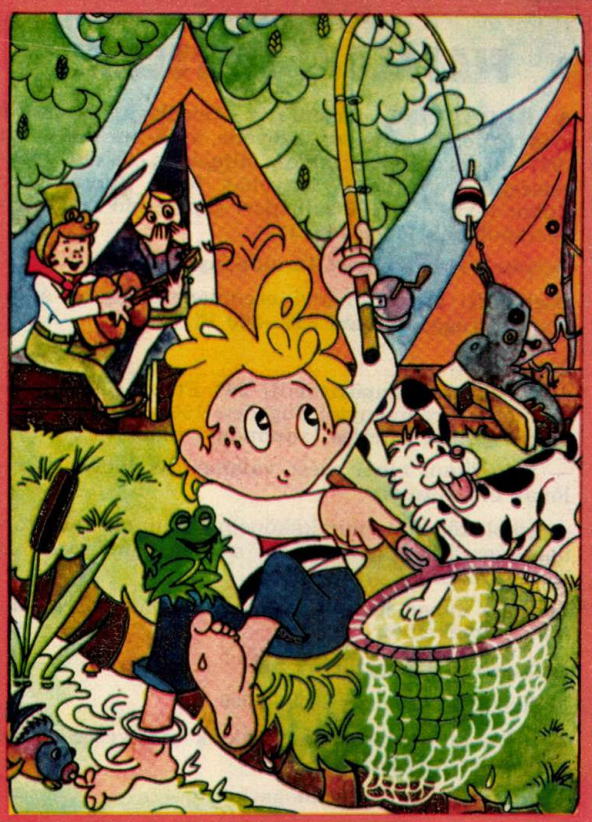

CSAK EGY MONDAT. Te mit írnál az alábbi rajz alá? (A legszellemesebb képaláírásokat természetesen olvashatod majd egy későbbi Töprengőben.)

ÖSSZERAKÓ. A hat megszámozott ábra közül ötből egy szabályos négyzet rakható össze. Egy ábra felesleges. De melyik?

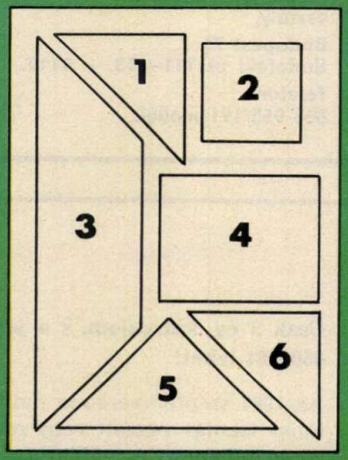

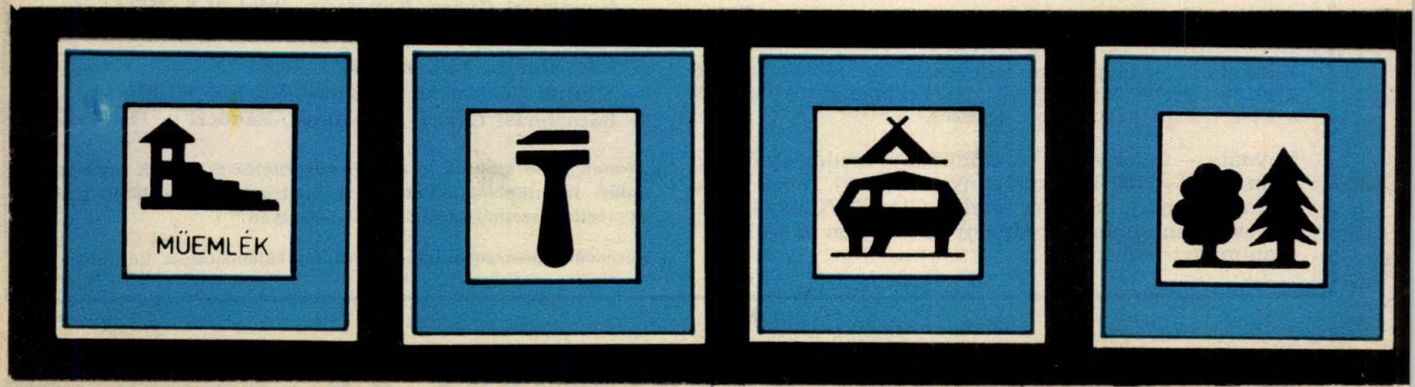

SAKK

A decemberi sakkfeladvány megoldása: 1. Bb5 – f5! Fenyegetése 2. Vc6 – a4 matt, sötét többféle módon védekezhet, így a következő változatok állhatnak elő: 1. – He5 2. Bf4 matt, vagy 1. – Hd6 (esetleg a fekete bástya lépései a d5, a8, b8, c8 mezőkre). 2. Vd2 matt. Azért írtuk meg így, részletesen, hogy láthassátok, hogy a megfejtésként elképzelt lépés után fekete minden szóba jöhető védő lépésére meg kell vizsgálni azt, hogy lehet-e azokra mattot adni. (Beküldeni azonban mindig csak a kulcslépést, fehér kezdőlépését kell, a változatok megadása fölösleges.)

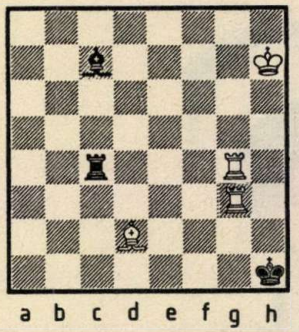

Mai feladványunk is két (2) lépéses. Fejtsétek meg a fenti eligazítás alapján! A decemberi feladvány megfejtői közül Kiss László (Miskolc), Mesterházi Gyula (Celldömölk) és Varga Katalin (Dunaújváros) nyerték el a kitűzött díjakat.

A múlt év november-decemberének nagy eseménye a sakkolimpia volt.

Most egy rövid játszmát mutatunk be. Ezt a máskor oly támadó kedvű világbajnok kicsit visszafogottabban játszotta, de ellenfele így sem tudott hosszabb ellenállást tanúsítani.

Granda–Kaszparov

Peru–Szovjetunió

1. Hf3 Hf6 2. g3 g6 3. Fg2 Fg7 4. 0–0 0–0 5. c4 d5. 6. d4 dc4: 7. Ha3 c3! A gyalogot tartani amúgy sem lehet, azonnali visszaadásával, majd a rákövetkező folytatással Kaszparov éles játékot szeretne kezdeményezni. **8. bc3: c5 9. He5 Hc6! 10. Hc6: bc6: 11. Vd3.** A perui mester óvatos. 11. Fc6: Fh3! 12. Fa8: Va8: 13. f3 Hd5 után állása több mint kényelmetlen és 11. Fc6: Fh3! 12. Fg2 Fg2: 13. Kg2: sem bíztat sok jóval, mert az ellenfél tisztjei He4 után kitűnő összjátékhoz jutnak. **11. – Hd5 12. Bd1 Va5! 13. Fb2.** Valószínűleg jobb lett volna 13. Fd5:, sötét ugyan arra is jobban áll, most viszont néhány egyszerű lépéssel döntő fölénybe kerül. **13. – Bb8! 14. Vc2 Bb2:! 15. Vb2: Hc3: 16. Bd3 cd4: 17. Fc6: Fa6 18. Hb1.** Világos kénytelen a minőséget visszaadni, mert a bástya ellépésére 18. – He2:† következményeit nem lehet kibírni. De a játszma e választoti folytatás után sem tart már sokáig. **18. – Fd3: 19. ed3: Va6 20. Hc3: dc3: 21. Vb5 Vb5: 22. Fb5: Bb8!** Pontos és gondos játék! Akármilyen fölényes is az állás, mégis vigyázni kell: a látszólag nagyon erélyes azonnali 22. – c2 után 23. d4! Fd4: 24. Bc1 Bb8 25. Fe4 jön és sötét aligha nyerhet. **23. Fa4 c2 24. Bf1 Bb2** s itt világos feladta. 25. Fb3-ra Bb3:! dönt, 25. a3-ra pedig Fc3 és Fd2 fenyeget, végül 25. Kg2-re Fh6 következhet. Világosnak tehát áldoznia kell a futót a c2-gyalogért, ami után sötét tiszt-előnye dönt. – Kaszparov meggyőzően bizonyította, hogy világbajnoki címét megérdemelte!

Földeák Árpád

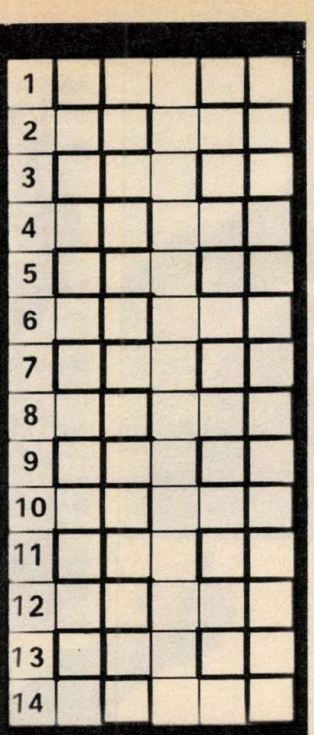

MEGFONTOLANDÓ.

E rejtvény helyes megfejtése esetén a kiemelt betűket összeolvasva Petronius Arbiter, i. sz. I. században élt római író bölcs mondását kapod eredményül.

1. Aki segít a bajban.
2. . . . -burgum!
3. A Dunántúl legmagasabb hegycsúcsa.
4. Erkölcstan.
5. Egyiptom folyója.
6. Ötletes.
7. Telepes növény.
8. Akadozva beszél.
9. A vértanúk jelzője.
10. A nagyszülők kedvence.
11. Kívül levő.
12. Dzsungel.
13. Hivatkozó.
14. Pásztorkodó nép.

KAKUKKTOJÁS.

Véleményed szerint melyik tábla nem illik a többi közé, s vajon miért?

MEGFEJTÉS. A január 29-i számban megjelent Töprengő rejtvényeinek megfejtése: **AZ ÖT REPÜLŐGÉP:** 1-es. — **CSAK LOGIKUSAN!:** C, A, D, B. — **KÉPREJTVÉNYEK:** rajtanács, kutyafuttában, fazekas. — **KÉT FÉRFI ÉS EGY NŐ:** Clark Ádám, Bajor Gizi, Walt Disney. — **FÉLPERCES:** 8, 6, 13, 17. — **KÖZMONDÁS:** Jobb félni, mint megijedni. — **SZÁMOK SAKKTÁBLÁN:** 1, 32, 25, 8, 7, 26, 31, 2. — **KITALÁLÓD-e?:** karate. — **ISMERŐS ARCOK:** Kosztolányi Dezső: Nyugat, Kazinczy Ferenc: Magyar Museum, Móra Ferenc: Az Én Újságom. — **DOMINÓ:** ld. ábra.

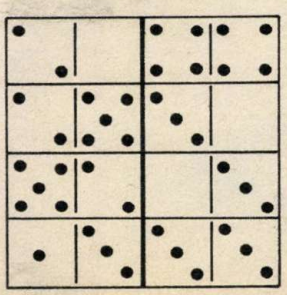

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő: BOGÁTI PÉTER, CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapkiadó Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.

87.0203
Athenaeum Nyomda Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató
HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

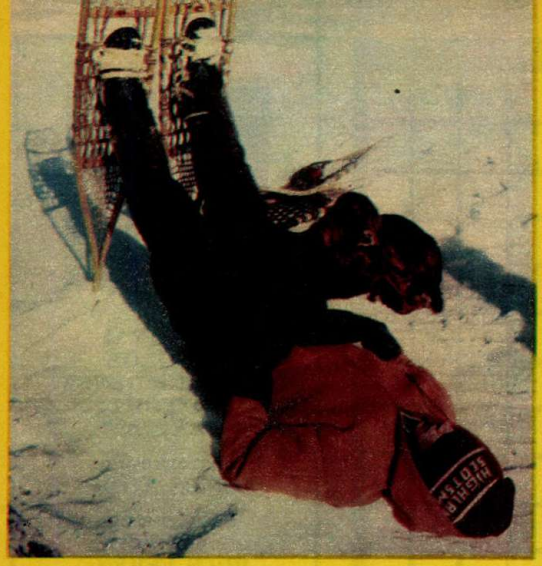

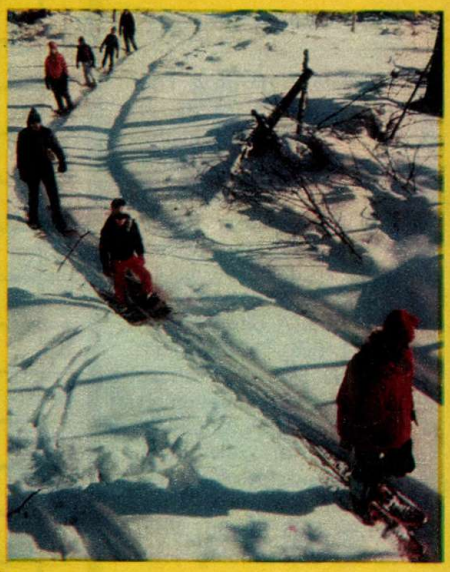

Rendkívüli tél.
Ezt a kifejezést gyakran hallottuk az utóbbi időben, és általában gondok párosultak hozzá.
Ám sok helyütt a fiatalok, a gyerekek fittyet hánytak a nagy hónak, a fogcsikorgató hidegnek, jókedvűen sportoltak a szabadban. Sőt, még új sporteszközök kipróbálására is futotta a kedvükből

HALI HÓ!

87/6
XLII. ÉVF. ● 1987. FEBRUÁR 12. ● ÁRA: 4,50 Ft
PAJTÁS

Minden rosszban
van valami jó is!
Az idei tél
ugyan rengeteg
bosszúságot okozott,
de azért nem
mindeki bánkódott
a rengeteg hó
miatt...

FOTÓ: TÓTH ANDRÁS

A nyomra vezető címlap...

Felkapta a fejét, amikor a tanterembe benyitó ügyeletes a nevét kiáltotta:

— Meszner Vikit hívatja az igazgató bácsi!

— Engem? Miért?

— Valaki keres.

A nyolcadikos fiú kikéredzkedett a rajzóráról, és rohant az irodába. Az igazgatón kívül egy idősebb férfi tartózkodott ott. Fényképet mutatott a fiúnak.

— Ismered?

— Persze, hogy ismerem. Kristófról, a legkisebb öcsémről készült.

A férfi egy bugyellárist húzott elő a zsebéből.

— És ezt?

— Az anyukámé! Néhány napja tűnt el. Hogyan került a bácsihoz?

— A 21-es autóbuszon találtam.

— Azzal jár anyu is a piacra. Akkor ejthette el, amikor jegyet lyukasztott. Azt hittük, nem kerül elő soha, hiszen nem volt benne cím.

Az igazgató vendégére mutatott.

— A bácsi nyugdíjas nyomozó. Ő a fénykép nyomán is eltalált hozzátok.

Az idős férfi elmosolyodott.

— Jókora szerencse is kellett hozzá. Előbb a talált tárgyak osztályára akartam elvinni, de az íróasztalomon megpillantottam unokám újságját, a Pajtás legfrissebb számát. A címlapon szereplő gyerekek egyike nagyon hasonlított a pénztárcában lévő fényképre. Másnap elmentem a szerkesztőségbe, ahol készségesen segítettek az azonosításban. Kiderítették, hogy mikor és hol készült a felvétel. A nyomok ide, a Diana utcai iskolába vezettek. Zoltai Jenő igazgató úr aztán azt is elmondta, hogy a második osztályos Kristófon kívül még két Meszner-fiú tanul itt. A hatodikos Balázs és te.

Amikor otthon Viki megmutatta az előkerült pénztárcát, édesanyja így kiáltott fel:

— Vannak még csodák!

És amikor a fiú elmesélte a történetet — csendesen hozzátette:

— Vannak még becsületes emberek.

Hétszáz forint nem nagy összeg. De ott, ahol sok a gyerek, minden százas számít. Különösen hó végén. Nekik pedig nagyon kell a pénz, hiszen édesapjuktól különváltan élnek, egyetlen szobában, négyen. Fogukhoz verik a forintot, hogy összegyűljön annyi, amennyi igazi otthonhoz juttatja majd őket...

Este a mama és a gyerekek odaültek az asztal köré, hogy levelet írjanak, szívből jövő hálájukat fejezték ki a becsületes megtalálónak. De amikor a címzésre került a sor, kiderült, hogy egyikük sem ismeri a nevét. Az idős férfi, akiről csak annyit tudtak, hogy nyomozó volt — köszönetet sem várva —, nyom nélkül eltűnt.

Faragó György
Fotó: Tóth András

HÓ-RUKK!

Kétségtelen, hogy a télnek is megvannak a maga örömei. De ha egyszerre támad csikorgó faggyal, süvöltő széllel és szakadó hóeséssel, akkor valahogy nehezünkre esik, hogy örüljünk neki . . .

A tomboló hóviharban mintha apró üvegszilánkokat csapdosna az ember arcába a dermesztő szél...

Ez megint rossz tréfa volt, Rengőszakállú mester! Az ön szeszélyei az utóbbi években kezdenek az idegeinkre menni. Hol álruhában jön, ősznek öltözve, merő sár-, és latyaktengerré változtatva a környezetünket, hol a sarkvidék hideg poklát zúdítja a nyakunk közé. Egyszer marékszám kell összehordani a havat egy szánkóverseny megrendezéséhez, máskor meg autókat, vonatokat, településeket temet maga alá a lavinaként zuhogó hó.

Az idén ez utóbbi arcát mutatta gyakrabban, és – minek tagadjuk? – olykor kifejezetten rondának találtuk. És ha netán az volt a célja, hogy megbénítson, hogy tehetetlen kétségbeesésbe kergessen bennünket, akkor van még néhány dobása, kedves mester. Mindez csak arra vall, hogy ön még mindig nem ismer eléggé bennünket, embereket. Mert rövid, átmeneti időre sikerült ugyan komoly gondokat is okoznia, ám ennél jóval nagyobb csapásokat is átvészeltünk már.

Egy dolgot mindenesetre sikerült elérnie. Nevezetesen azt, hogy mi emberek valahogy ismét egymásra találtunk. Kiderült, hogy a bajban mégiscsak számíthatunk egymásra, hogy bízhatunk mások segítségében.

Hogy közösen még a hóhegyeket is meg tudjuk mozgatni.

– R –R

Taxiba általában olyankor ül az ember, ha sürgős útja van valahová. De hol itt az út...?

Sok településre csak a honvédség lánctalpasai tudták eljuttatni az alapvető élelmiszereket

A hóeltakarításban a gyerekek is segítettek. Mint a budapesti Thälmann utcai iskolások is

Fotó: Tóth András

HÓ-RUKK!

MIT MUTAT A PÁLYA-TÜKÖR?

Többségében vidéki lányok, s döntően kis falvakban lakók, szám szerint 116-an fogtak tollat október végi Pálya-tükrünk olvastán. Egyrészt újra csak annak bizonyítékául, hogy a lányok közlékenyebbek, másrészt azért, mert a városokban nagyobb lehetőségek állnak a pályaválasztók előtt. A kisebb településen élők több segítségre, bátorításra várnak.

A levélírók többsége a döntés huszonnegyedik órájába érkezett, s válaszait abban a reményben küldte el, hátha végérvényes feleletet tudunk adni mindarra, amit saját maga nem tudott megválaszolni. Nos, effajta döntésre senki helyett sem vállalkozunk, de mindazoknak, akik véleményünket kérték, hamarosan levélben válaszolunk.

1.

Első kérdésünk így szólt: MUTATKOZZ BE! Sokan éltek a lehetőséggel, és jeligét választottak. (Bár többségük igen tisztességesen megírta a nevét is.) Ugyan nem látjuk okát a személytelenségnek, természetesen nem élünk vissza bizalmatokkal. A szülők foglalkozásának listája érdekes képet mutat: kevés válasz érkezett az értelmiségi, népszerű foglalkozású családokból. Annál több az olyan tizenéves, aki otthonról kevesebb segítségre számíthat.

A többség nagy szerényen — vagy álszerényen? — azt írta: semmi fontosat nem tud elmondani magáról. Aki viszont vállalkozott arra, hogy némi önvizsgálat árán megkeresi saját maga legfontosabb jellemzőjét, az érdekes választ adott. „Őszintén kimondom, ha gondom van, és ezért néha összeütközésbe kerülök." (Mogyori Attila, 13 éves, Gyomaendrőd) „Szeretek és tudok gépjárművet vezetni, és szerelni." (Havrán Zsolt, 7. osztályos, Nagyszénás) „Makacs, lusta és szemtelen vagyok. De én megpróbálok mindig önmagam lenni." (Mikolasek Mónika, 6. osztályos, Komló).

2.

Sokan szinte már az előző kérdésre adott válaszukkal megadták a feleletet arra is: MILYEN ADOTTSÁGAID, KÉPESSÉGEID VANNAK? MIBEN VAGY TEHETSÉGES? „Az adottságaim jók, csak nem bízom magamban. Mindig félek, ha a tudásomat kell bizonyítanom. Képességeim közepesek. Az igazat megvallva, a tehetségemmel nem vagyok tisztában." (Sift jeligére, 13 éves lány, Alsónána) „Adottságom: kicsit kövér vagyok. Tehetséges vagyok valamilyen szöveg megtanulásában." (Nem tudok választani, 12 éves lány.)

A válaszokból kiderül: a legtöbben még azután sincsenek tisztában az adottság-képesség-tehetség fogalmával, hogy lapunk bevezetőjében e szavak jelentését meghatároztuk. Kár, hogy sokan csakis a tanulásban nyújtott, érdemjegyekkel mérhető teljesítmény alapján mérték föl magukat. Akik viszont így tettek, azok körében meglepően sokszor fordult elő a háztartási munka, a főzés és a kötés tehetsége. Lehet, hogy megfordul a világ, a napjainkban egyre több lány marad szívesen a „fakanálnál"?

3—4.

A harmadik pontban azt kértük: GONDOLD ÁT, MILYEN ADOTTSÁGOKAT, KÉPESSÉGEKET SZERETNÉL? MIBEN LENNE JÓ TEHETSÉGESNEK LENNI? „Nem nagyon vágyom tehetségre. Ami van, azt akarom fejleszteni." (Szentesi Miklós, 13 éves, Somosújfalu) „Nem jó, ha valaki zseni. Elég, ha csak egy valamiből tehetséges, de azt nagyon tudja. Nekem elég a matematika." (Czipperer Nikoletta, 13 éves, Tatabánya) „Szeretnék minél több nyelvet tudni, 6-7 nyelvet legalább közepes szinten beszélni. Általános magas fokú műveltség tulajdonosa lenni." (A nyelv érték, 14 éves lány, Várpalota) Itt is inkább azokkal értettünk egyet, akik nem csupán egy konkrét vágyat, hanem elképzelt fejlődésük irányát is megjelölték. Hiszen egy-egy képesség (vagy képességcsoport) fejlesztése a közeli és a távoli pályaválasztást eredményesebben segítheti!

5.

EMLÉKSZEL-E ARRA, HOGY KISKORODBAN MIT JÁTSZOTTÁL A LEGSZÍVESEBBEN? Nos, a válaszok köre eléggé szűk. A boltos, a papás-mamás, az orvosos, a tanárkodás szerepel a legtöbb levélben. Kivétel az a lány, aki leírja: ő már kicsiként a fiús játékokat szerette. Vagy a másik, aki „sározni-vizezni" kívánt. Érdekesség, hogy nem látni összefüggést a legtöbb esetben a gyerekkori játék, és a tizenéves fejjel kigondolt pálya között. S ritka annak a jánossomorjai lánynak a kitartása is, aki gyerekként is az állatok között érezte magát a legjobban, és ennek megfelelő foglalkozást is választott.

6.

Örömmel jelentjük: győzött az olvasás! Arra a kérdésre ugyanis, hogy MI A LEGKEDVESEBB FOGLALATOSSÁGOD? EL TUDNÁD-E KÉPZELNI, HOGY EGÉSZ ÉLETEDBEN EZZEL FOGLALKOZZ? — a levélírók nagy többsége az olvasást jelölte meg. Így a kömlői Ambrus Melinda is, aki azonban gyorsan hozzátette: ettől még felkopna az álla. Ennél a kérdésnél éreztük először, hogy a mai gyerekek — legalábbis a levélírók — elhatározását, sőt még vágyait is egyre inkább megszabja „napjaink realitása". S amennyire örülünk, hogy a pályaválasztók számolnak a lehetőségekkel, annyira hiányoljuk — az álmodozást. Hogy örültünk volna egyetlen ilyen gondolatnak: tudom, hogy az olvasásból nem lehet megélni, de én nagyon szeretnék egy életen át olvasni!

7.

HOGYAN DOLGOZOL, TANULSZ, JÁTSZOL A LEGSZÍVESEBBEN? — kérdeztük, s a tanulás esetében egyértelmű a vélekedés: a többség szívesen készül egyedül az órákra. A munkáról már megoszlanak a vélemények: ki egyedül, ki a többiekkel együtt dolgozik szívesebben. A játék egységesen közösségi tevékenység. Még a legmagányosabbak is a többiekkel közös játékra szavaznak.

8.

Sokszínű válaszokat kaptunk arra a kérdésre: HA MA KELLENE DÖNTENED, MILYEN PÁLYÁT VÁLASZTANÁL? Néhány egyéni — például az állatokat szerető — gyerek véleménye mellett döntőnek tűnik a mai divatszakmák sikere. Sőt, még a formája is, hiszen van, aki ugyan nem tudja, mit is

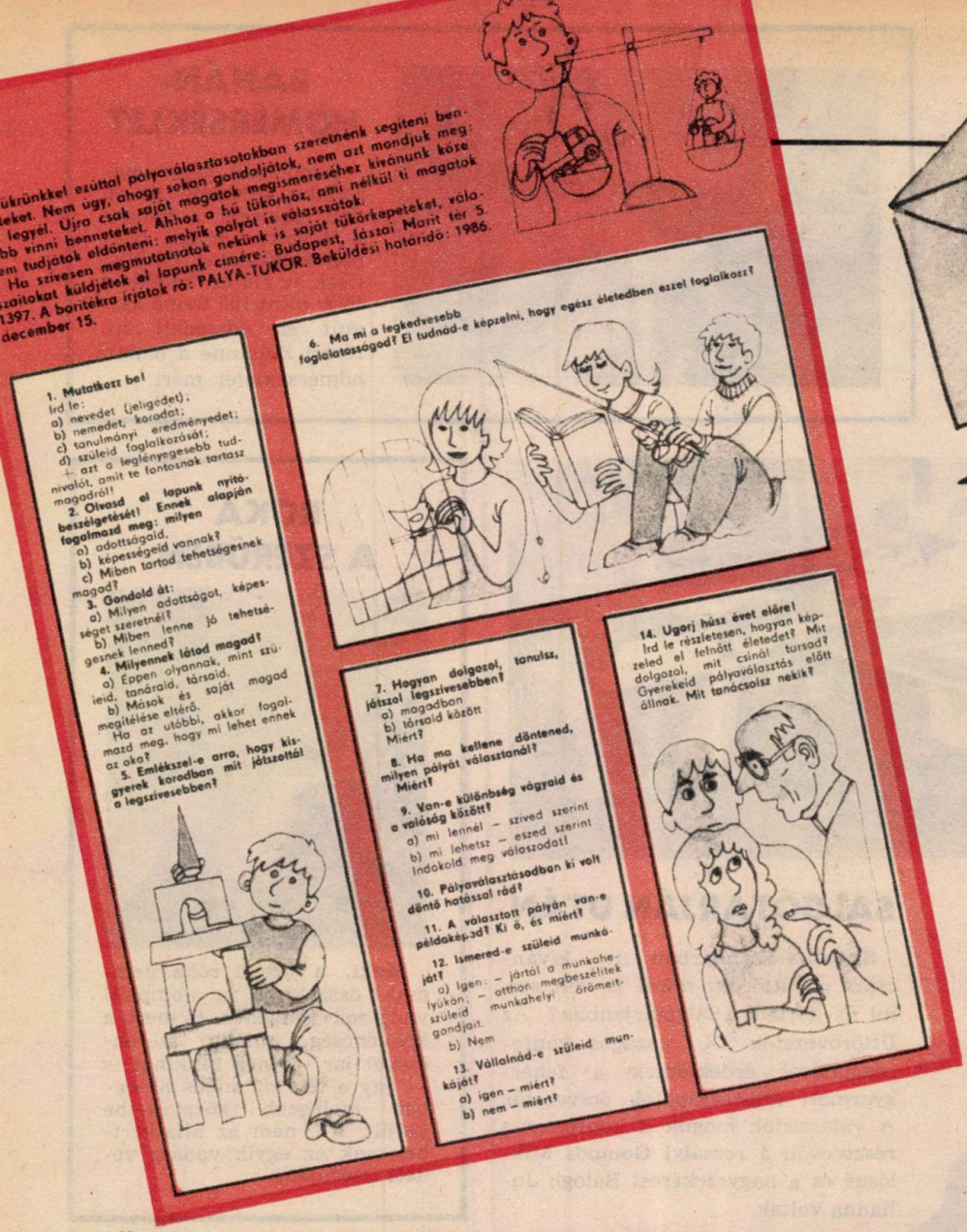

csinálna, de az biztos, hogy géemkábán dolgozna a legszívesebben. Többször előfordult a légikísérő, varrónő, fodrász, boltos, de még a tanár foglalkozás is. Bár volt, aki egyszerűen korainak tartja a dolgot. „Butaságnak tartom azt, hogy egy 13—14 éves gyerektől elvárják, hogy az iskola kiválasztásával az egész életét határozza meg." (Nyöfi) Igazad van! Az effajta végérvényes, és „egy életre szóló" döntést tizenévesen mi is korainak tartjuk. Ezért igyekszünk úgy terelgetni figyelmeteket, hogy ne egy-egy konkrét foglalkozásba kapaszkodjatok, hanem inkább érdeklődésetek irányát alakítsátok úgy, hogy abba később a pályák minél több variációja beleférhessen.

9.

VAN KÜLÖNBSÉG A VÁGYAK ÉS A VALÓSÁG KÖZÖTT? — ez volt kilencedik kérdésünk, és egy kicsit szomorúan tapasztaltuk, hogy még a vágy rubrikába is nagyon valóságos elképzelések kerültek. Hiszen a boltos-utcaseprő, varrónőénekes, idegenvezető-légikísérő valóság-vágy páros voltaképpen nagyon azonos iránynak tűnik. Ami még sajnálatosabb: a nagyon is reális, ám keményebb munkát, több tanulást követelő pályáról inkább a kishitűség mondatja le a levélírókat.

10.

Tizedik kérdésünk így hangzott: PÁLYAVÁLASZTÁSODBAN KI VOLT DÖNTŐ HATÁSSAL RÁD? Örömünkre, többen említették osztályfőnöküket, vagy más szaktanárukat. Volt, aki édesanyja, édesapja példáját követné. Persze, a példaképek között akadt híres ember, például Isaura is. (Az ő hatására egy lány színésznő akar lenni, és brazilul tanulna. A dolog egyetlen szépséghibája, hogy brazil nyelv nincs. A dél-amerikai országok közül az egyetlen, ahol portugálul beszélnek. A többiben spanyolul.)

11–13.

A válaszadók többsége ISMERI SZÜLEI MUNKÁJÁT. Sokan jártak már szüleik munkahelyén, többen még segítettek is. Néhányan otthon megbeszélik a munkahely örömeit vagy gondjait (inkább a gondokat). Lehet, hogy éppen ezért szinte egyértelmű a döntés: nem vállalnák szüleik munkáját. Unalmasnak, fárasztónak, és a sok munka ellenére nem is mindig kifizetődőnek tartják. „Jártam szüleim munkahelyén. Hallottam örömeiket, bánatukat. Apukám munkáját — állatgondozó — vállalnám. Anyukámét soha! Anyu annyit dolgozik, nagyon keveset látom. Van úgy, hogy nappal dolgozik — baromfigondozó —, de sokszor vállalja az éjszakát is, hogy nekem legyen miben járnom, és ne kelljen szégyenkeznem." Elfogadjuk azoknak a véleményét, akik tagadják szüleik munkáját, de csak akkor, ha úgy gondolkodnak, mint a fenti sorok írója. Ő akkor is elismeri, értékeli és tiszteli a mások munkáját, ha maga nem is vállalná.

14.

UGORJ HÚSZ ÉVET ELŐRE! — kértük befejezésül. Nos, a levelekből egy békés, rendezett élet körvonalai bontakoztak ki, amelyben nincs se gond, se vita. A lányok rendes férjhez jutnak, gyereket nevelnek, és nyugodt életet élnek... Mi ezeknél a válaszoknál is tamáskodtunk. Az az érzésünk, úgy fogalmaztatok, hogy véleményetek nekünk, a felnőtteknek is tessék. Pedig mi jobban örültünk az olyasfajta egyéni megfogalmazásnak, amit a már idézett Szentesi Miklóstól kaptunk. Ő pilóta akar lenni, példaképe Farkas Bertalan, és vágyait versbe foglalta: „Teljesül majd vágyam, és boldog leszek, repülni fogok, és szeretek."

A rímek még hagynak némi kívánnivalót maguk után, ám Miklósnak és valamennyiőtöknek szívből kívánjuk: szárnyaljatok!

ZSIBONGÓ

BANÁN-HŐMÉRSÉKLET

Gondolnád, hogy a hazánkba érkezett finom déli csemegét, a banánt a Füszért hatvani telepén kamrákban érlelik? Csak az elmúlt hetekben több mint 100 tonna sárgult és édesedett itt. Nyári Zoltánné a banán hőmérsékletét méri.

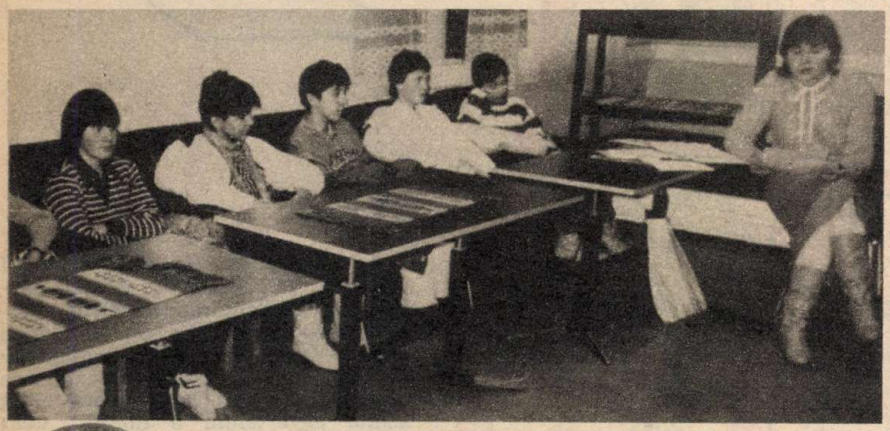

RÓKA A SZÉRŰBEN

Muki, a szelíd róka nemcsak őszig volt a kompolti vadászok kedvence. S mert a kedvencség mindig szerencsével jár — még Mukinál is —, így e téli zimankós hidegben melegebb környezetbe került. No, nem az állatkertbe, csak az egyik vadász védett szérűjébe.

SALGÓTARJÁN UTÁN

Szabolcs-Szatmárban is kíváncsiak az úttörők: miről is volt szó, mi is történt Salgótarjánban? Az Úttörővezetők IX. országos konferenciájáról érdeklődtek a fehérgyarmati úttörőcsapatok őrsvezetői. A válaszadók maguk a konferencia résztvevői, a rozsályi Gombos Miklósné és a nagyszekeresi Balogh Julianna voltak.

BRASNYÓ ISTVÁN:

SZÁNKÓZÁS KÖZBEN MONDJA

Szánkózás közben mondja nekem Gerda,
hogy a ló oldalán látszik minden borda.
S ha a ló hátára az ő apja felül,
akkor ő van fölül, s vele a ló repül.
Ó, ha egyszer én is nyeregbe ülhetnék
s a világgal magas lóról beszélhetnék:
én mondanám meg, hogy merre van észak,
és meddig tart a földön valamennyi évszak —
mikor unom meg, hogy tél és mély hó van,
és mikor szeretnék úszni folyóban,
vagy hogy korcsolyám fusson a jég hátán:
álló esztendőn át ezt én meg nem unnám.

(Brasnyó István: Szeretném, ha meghallgatnál című gyermekverskötete az újvidéki Forum Könyvkiadónál jelent meg.)

CSENDÉLET A MÁTRA LANKÁIN...

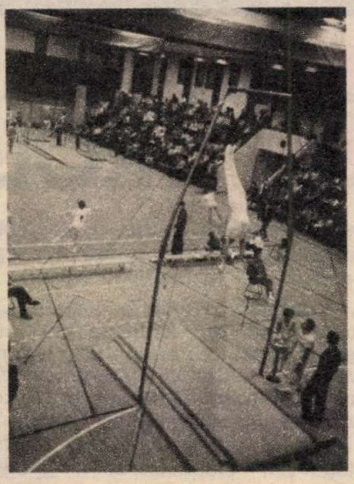

ÉREMSZÜRET

Immár 13. alkalommal rendezték meg Kiskunhalason a Tulit Péter nemzetközi tornász emlékversenyt. A nemrégiben felavatott sportcsarnokban a 13-as szám úgy látszik szerencsét hozott a magyar versenyzőknek, hiszen a nemzetközi mezőnyben valamennyi korcsoportban aranyérmet nyertek.

EREDMÉNYEK: 1976-os korcsoport. 1. Faragó Tamás (Magyarország), 2. Tommy Sonstadt (Norvégia), 3. Taner Köse (Törökország). **1975-ös kcs.:** 1. Erdélyi Bence (Mo.), 2. Szűcs Gábor (Mo.), 3. Szabó Zsolt (Mo.). **1974-es kcs.:** 1. Schmander Norbert (Mo.), 2. Kulcsár Gábor (Mo.), 3. Kovács Ferenc (Mo.). **1973-as kcs.:** 1. Vigh Ákos (Mo.), 2. Cziller Sándor (Mo.), 3. Hajdú Miklós (Mo.), **1972-es kcs.:** 1. Janis Pál (Mo.), 2. Gante Teigen (Norvégia), 3. Pélfi Béla (Mo.), **1970—71-es kcs.:** 1. Supola Zoltán (Mo.), 2. Pánczél Miklós (Mo.), Richardt Pulsfort (USA).

FOGADOTT, ÉS NYERT

Egy üveg kólában fogadott rajztanárával, Fegyó Béla festőművésszel Zabiák Mónika, a gyáli 1-es számú Ady Endre utcai Általános Iskola hetedik dés diákja — és nyert. A tét nem volt kisebb, mint bebizonyítani, hogy élete első kis, színes agyagszobrában képes lesz megoldani a feladatot: anya és gyermeke átkarolja egymást. Megoldotta. Az Ülő anya gyermekével ragyogóan sikerült — láthatjuk a képen is —, és Mónika rendkívüli tehetségét igazolja. Csak az a kár, hogy nem volt kedve újabb fogadáshoz... De talán egyszer lesz, mert az iskolában Fegyó tanár úr irányításával sikeres művészeti élet zajlik. Szorgalmasan gyűjtögetik a japán, indiai, svájci, magyar és különböző más díjakat.

VÁNDORÚTON

Az elmúlt évben ötödik születésnapját ünneplő kecskeméti Szórakaténusz Játékmúzeum először mutatkozott be nagyobb kiállítással külföldön. A meghívás a tavak és erdők hazájából, Finnországból érkezett, ahol nemsokára be is mutatkozott a „Magyar fajátékok" című érdekes kiállítás.

A bemutató anyagában hagyományos népi játékszerek, valamint iparművészek és kézművesek játékai egyaránt szerepelnek, s az érdeklődők Finnország tíz városában gyönyörködhetnek a magyar játékremekekben. (Képünkön: egy játék a kétszáz darabból.)

ZSIBONGÓ

Volt egyszer egy FILMHÁZ. Ha mesélni tudna, bizony kötetnyi szomorú és lélegzet-elállító eseményt idézhetne fel az 1944 végén, 1945 elején körülötte és benne lezajlott eseményekről, a főváros felszabadulásáról. „Aladárok", „négerek" üldözött zsidók, hamis papírok, nyilas terror... Csupa fájdalmas emlék

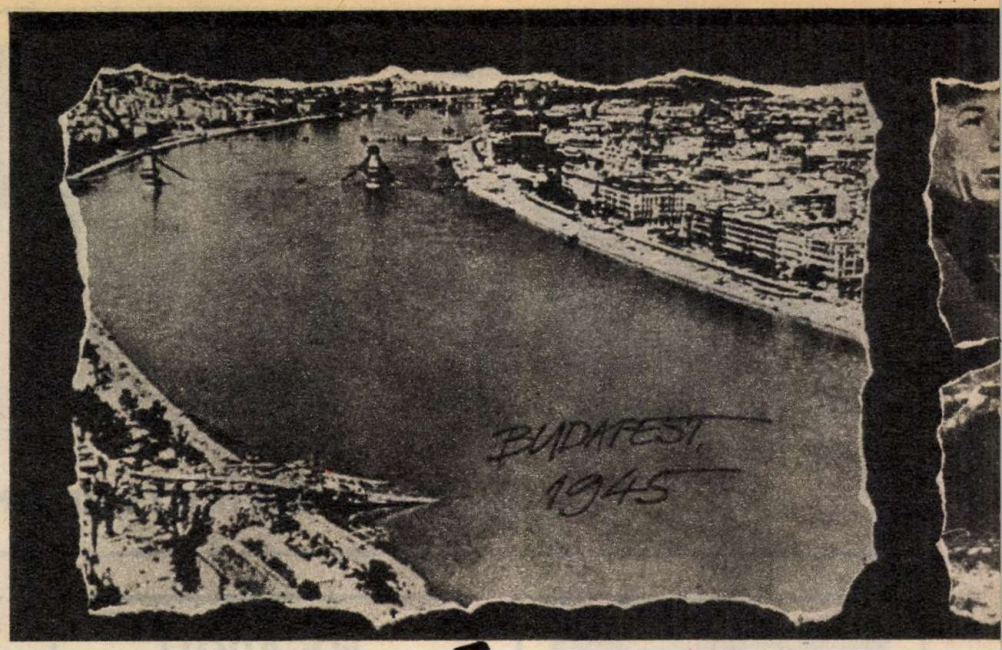

LEGENDA A „FILMHÁZ"-RÓL

A budapesti Bástya mozi, amely a Dohány utca és a Lenin körút sarkán áll, annak idején a Palace nevet viselte. De volt ennek a háznak egyéb jellegzetessége is: az első emelet homlokzatán végigfutott az óriási, fabetűs cím: FILMHÁZ. Az egész város így hívta, mert a ház minden lakásában egy-egy iroda tanyázott: kivétel nélkül mind a filmeseké. Készítők, kölcsönzők, ügynökségek, producerek, grafikusok, még amerikai képviseletek is. A ház előtti háromszögletű terecskén Rákosi Jenő szobra állt, amely áldólag emelte kezét az illemhely, a későbbi óvóhely fölé. Ma egy huncut faun szobra csurrant frissítő vizet a szomjazóknak.

*

A németek már megszállták a várost, és a magyar filmgyártásban is elkezdődtek a nagy helycserék. Ekkor jöttek divatba a hírhedt „aladárok". Így gúnyolták azokat, akik „fajmagyar" származásuk alapján akár több vállalat igazgatóságába is beültek. Ez végül annyira feltűnővé vált, hogy az akkor már erősen jobbra tolódott parlamentben is megemlítették, miszerint van, aki 42 tagságot gereblyézett össze magának... Hovatovább az „árja-párja", a keresztény házastárs sem jelentett elegendő védelmet. A filmpiacot az UFA, a göbbelsi propagandagépezet mamutvállalata uralta, saját filmgyárral, saját mozikkal, saját kölcsönzőkkel. Rivális sehol.

Néger. Ez volt a fedőneve azoknak, akik a származásuk miatt a kultúra világából kiszorultak ugyan, ám szellemességükre, rutinjukra továbbra is szükség volt. Őket azonban csak rejtve alkalmazhatták, hiszen egyre többen féltek a „zsidóbérenc" megjelöléstől. A parlamentben félszáz nyilas képviselő harsogta szólamait a végső győzelemről, mintha nem is lett volna Sztálingrád, Voronyezs, Don-kanyar... Közben pedig a Gestapo szedte össze a gyanús elemeket.

Ekkor azonban a Filmház is kezdett átalakulni. Az egyes irodákban spontán ellenállási gócok alakultak ki: a baloldaliak, az üldözöttek, a katonaszökevények néhány helyiségben valóságos hírközpontokat létesítettek. Éjjelenként hallgatták a moszkvai adást, a BBC-t és a „Radio de Gaulle"-t. Legsűrűbben az újságírók jártak a Filmházba, és egymás közt cserélték a hazai, meg külföldi értesüléseket.

Ám elkövetkezett október 15., a nyilas hatalomátvétel napja. Az alkalmi látogatók az irodákat búvóhelyként, éjjeli menedékhelyként használták. Volt, aki csak egy pokróccal surrant be, de olyanok is akadtak, akik csupán a puszta kókuszszőnyegre feküdtek, és télikabáttal takaróztak. Volt szoba, ahová tizenheten szorultak egy-egy éjjelre: csak túlélni, túlélni ezt a szörnyűséget...

Az utcákon, a falakon „Beregfy hadügyminiszter" aláírással egyre több plakát jelent meg: egészen fiatal és egészen idős korosztályokat köteleztek azonnali bevonulásra. A plakátokon refrénszerűen és egyre sűrűbben ismétlődött a „Felkoncolandó!" záradék, amelyet kiterjesztettek a rejtegetőkre, sőt a családtagokra is! A miniszter úr abban bízott, hogy ilyen módon vissza tudja szorítani a szovjet csapatokat...

Közben Normandiában megnyílt a második front, a V—1-eseket röptében lőtték már le, a londoni légicsatát is a britek nyerték meg, hanem a nyilas sajtó nem átallotta még fokozni a hangerőt. A rugalmas elszakadás, a sündisznóállások, az arcvonalrövidítés: csupa új fogalom a lapokban, amelyek mind a „végső győzelem" biztosítékai voltak.

A Filmház irodáiban közel száz ember rejtőzött. Éjjel-nappal, tömegesen készültek hamisított nyomtatványok, katonai menetlevelek, származási okmányok, sőt nyilaskeresztes és horogkeresztes bélyegzők is. Pénz és ellenszolgáltatás nélkül osztogattak élelmiszereket, gyógyszereket. A Népszava szerkesztőségéből is sokan odaköltöztek, más baloldaliakkal egyetemben. Csupán néhány kiragadott név: Szávai István, Justus Pál, Fahidy József, Pikay István, Kárpáti Aurél családja és a legféltettebb védenc: József Jolán, a költő nővére. Áruló, besúgó egy sem akadt.

Közben az infláció magasra szökött. Egy kiló szalonna elvben két pengőbe került, de a pult alól már csak ötven pengőért árulták, ha volt. A jegyrendszer csődöt mondott. Valutának az egyre romló cigaretták számítottak. A főváros körüli harapófogó csukódni kezdett, és Budapest peremeiről, meg a Városliget irányából mind sűrűbben hallatszott a szovjet ágyúszó... Az éjszakákon átcikáztak a sorozatvetők, a híres Katyusák fénycsíkjai.

Minél inkább zárult a gyűrű, annál féktelenebbé vált a nyilas terror. December közepén, este hét után tilos volt kimenni az utcákra. Az egyre gyakrabban razziázó nyilas járőrök érzékelhették, hogy a hatalom kezd kicsúszni a kezükből, mind több számukra gyanús egyént hurcoltak a „Hűség Házába", a hírhedt Andrássy út 60-ba. Éjjelenként halálmenetek vonultak a Dunapartra: az áldozatok ruháit és cipőit levétették, majd sorban belőtték őket a sötét folyóba. Nagyon ke-

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

vesen voltak, akik csodával határos módon túlélték ezt az emberirtást.

A Filmházban híre terjedt, hogy a Szabadság téren hat embert felakasztottak, mellükre táblát tűztek, melyen a felirat tudtul adta: „Így jár, aki zsidót rejteget!" A pánik városszerte nőtt, a házban intézkedni kellett. A rejtőzködők közül egyesek fülkébe falaztatták be, mások szekrények barikádjai mögé sáncolták el magukat, kevéske élelemmel és meleg holmival. Tudták, hogy mindez már nem tarthat soká.

És ekkor megerősített nyilas járőr érkezett a Filmház kapujába, razziát tartani. Ám egy kétméteres óriás a házbeliek közül, lopott nyilas egyenruhában, árpádos karszalaggal fogadta őket. Meglobogtatott egy — ugyancsak hamisított — írást, amely szerint az egész Filmház a nemzetvezető személyes utasítása alapján az ő őrizete alatt áll. De hiába volt az iraton Szálasi aláírása, a nyilasok mégis behatoltak.

A kopogtatás-csöngetgetés riasztóberendezése idejében figyelmeztetett: a nyilasok ugyan négy-öt irodát felnyittattak, de mindenütt csak bebugyolált öreg mámikákat, meg ágyban fekvő kisgyermekeket találtak. Az elhárítás tehát sikeresnek bizonyult, mert a kétméteres óriás úgy kormányozta a halálbrigádot, hogy semmit se találjanak. A színjáték jól volt megrendezve, a Filmházban rengeteg ember menekült meg, senkit nem vittek el. József Jolán egy ágy alól remegve nézte a nyilasok fekete csizmaszárait, Kolozsváry Andor, a kitűnő filmíró a szomszéd szoba szekrényében állva, ruhák közt rejtőzve izgulta végig a razziát.

Megkezdődött a főváros ostroma. Hitler kijelentette: Tíz Budapest nem ér meg egy Bécset!

És ekkor a Filmház falán megjelent egy óriási, frissen nyomott plakát. Fehér alapon három tank állt egymás mellett, és a lőtornyokból előnyúló páncéltörő ágyúk csövének végén lobogó lengett. Sorban a legközelebbi természetesen a náci tank, óriási horogkereszttel. A mellette álló olasz tank kisebb, a távlati rövidülés miatt, ezen az olasz fascio vesszőnyalábja... A leghátulsó és legkisebb tank természetesen a magyar nyilaskeresztes förmedvény volt. A plakáton ez a felirat:

„Egy cél — egy akarat — egy győzelem!"

Ugyanez a plakát sűrű sorokban fedte a házak falait egészen a Király (ma Majakovszkij) utcáig. Ám az éj sötétjében egy ismeretlen tettes vastag, vérvörös zsírkrétával araszny betűkkel ezt a két szót írta a plakát üres, fehér mezőjébe:

„EGY TANK"...

Másnap reggel a plakátok előtt tucatjával álltak az emberek. Viszszafojtott mosollyal néztek hol egymásra, hol a plakátra, és mindenki ugyanarra gondolt. Hiába jelentek meg még aznap délelőtt a nyilas suhancok, hogy a gyilkos gúny nyomát eltűntessék, levakargassák, hiába sikáltak eszeveszett dühvel; elkéstek. A félig ájult főváros — elmosolyodott.

Bedő István

BUDA

A 2-es villamossal utazom reggelente a munkahelyemre, s mindig büszkén dobban a szívem, ha külföldieket látok, akik távcsővel vagy anélkül, ujjal mutogatva vagy néma elragadtatással nézik a lefelé sodródó Dunát, a víz fölött átívelő karcsú hidakat, szemben a vár méltóságteljes falait, a Mátyás-templom gótikus tornyát és a Hilton fényvisszaverő ablakait. Ugye szép? — kérdem kimondatlanul, s egy pillanatra összetorlódnak képzeletemben az égre meredő háborús romok, a vízbe szakadt hidak, a kiégett villamosok . . .

Bőven akadt tennivaló, amíg fővárosunk mai képe kialakult, és vajon mire telik az elkövetkezendő tizennégy évben, hogy néz ki majd Budapest az ezredfordulón?

Csökken a lélekszám

A kérdéssel Gáspár Tibort, a Fővárosi Tanács főépítészét kerestem fel, aki röviden, lényegretörően meglepő választ adott: Budapest az ezredfordulón jobban fog hasonlítani régi önmagához, mint most.

— Lássuk hát, mi rejlik az egyszerű kijelentés mögött?

— Kezdjük az egyik alapkérdéssel, a lélekszámmal. A háború után, az ötvenes években Budapestnek egymillió-hatszázezer lakosa volt. Az elkövetkezendő több mint harminc évben közel ötszázezerrel nőtt a lélekszám, s ma kétmillió-hetvenezer ember él a fővárosban. Ez annyit jelent, hogy szinte két nagy vidéki város nagyságrendjével kellett megtoldani az ősi várost, viszonylag rövid idő alatt. Lakótelepek sokaságát kellett fölépíteni, kicsi légterű, korszerűtlen otthonok tömegét. Tudom, az úgynevezett „panelgyűrű" látványa nem éppen szívderítő, de a szükségmegoldások ritkán tetszetősek. A sürgető lakásépítkezések lekötötték anyagi erőinket, s nem nagyon maradt pénz az ősi városmag értékeinek megóvására, felújítására. Most viszont örömmel mondhatom, hogy Budapest sorsában fordulóponthoz érkeztünk.

— Mi ez a fordulópont?

— A népességprognózisok szerint fővárosunk lakossága az ezredfordulóig kilencven-, esetleg százötvenezer emberrel kevesebb lesz, s ez sokkal nagyobb jelentőségű dolog, mint ahogy azt első hallásra gondolnánk. Mondhatom úgy is, sorsdöntő körülmény. Nincs szükség újabb beépítendő területekre, nem kell toronyházakkal fölfelé terjeszkedni, s az újpalotai és szentlőrinci lakótelepek befejezése után nem kell újabb, nagyobb lakótelepeket építeni. Végre törődhetünk a tradícionális, a történelmi városközponttal, barátságosabbá tehetjük a belvárosi utcák, terek képét, visszaadhatjuk régi szépségét a századfordulón vagy még előbb épült pesti, illetve budai házaknak, s újabb zöldövezetek, parkok kialakításán is gondolkodhatunk. Röviden úgy fejezhetném ki mindezt, hogy az elkövetkezendő időszak legfontosabb és legnemesebb feladata a belső városrészek rehabilitációja. Hiszen a régi épületállomány, ami Budapest egyéniségét, hangulatát adja, igen rossz állatpotban van.

— Az ezredfordulóig nem épül semmi jelentősebb dolog ebben a nagy városban?

PEST HOLNAP

— Természetesen lesznek új létesítmények, építkezünk továbbra is, csak nem olyan mértékben, mint eddig. A lakásépítés elszórtan, kisebb egységekben történik; a jobb városszerkezetnek és a szebb városkép követelményeinek megfelelően. Középületeink sorában pedig elképzelhető, hogy a Dél-pesti Kórházhoz hasonlóan, Észak-pesti Kórház is épül, és reménykedjünk abban is, hogy lesz Nemzeti Színházunk.

Metróval egyszerűbb

— Mint ahogy nincs élet vérkeringés nélkül, nincs nagyváros tömegközlekedés nélkül. Milyen változások lesznek ezen a területen?

— Nem ígérhetünk alapvető, jelentős változásokat. 1990-ig kifut a metró Káposztásmegyerig, és 2000-ig a Dél-Budát és Rákospalotát összekötő metró építése is megkezdődik. A Hungária körút korszerűsítésének folytatásaként új Duna-híd épül, amelynek óriási szerepe lesz a közlekedésben éppen úgy, mint a főváros köré tervezett autópálya-körgyűrű déli szakasza megépítésének.

— Enyhülnek-e a Belvárosban a parkolási gondok?

— E gondok enyhüléséhez többek között szemléletváltozásra is szükség lenne. Meg kellene érteniük végre az autósoknak, hogy villamossal, trolival, metróval, busszal gyorsabban közlekedhetnek, s nem kellene elárasztaniuk személygépkocsik tömegével a Belvárost. Épülnek ugyan kisebb-nagyobb parkolóházak, de ezek önmagukban nem oldják meg a helyzetet. Sétálóutcák kialakításával próbálunk tenni valamit: a Vörösmarty téren, a Váci utcában és környékén már nem látni autót, ám ez még mindig apróság a nagy gond egészéhez képest.

— A jövőbe nézve, úgy gondolom, az lenne az igazi, ha minél több parkolóhelyet és közlekedési eszközt levinnénk a föld felszíne alá.

— Vitathatatlan. Valóban az lenne az igazi. Gondoljunk például az idei kemény télre. Ha nincs metró, az emberek zöme nem jut el a munkahelyére. Valóban ésszerű lenne levinni a közlekedést a felszín alá, csakhogy ez igen pénzigényes dolog.

— Mit jósol, jobb lesz Budapest levegője kétezerben?

— Erre nehéz válaszolni, de ha elég a jóslat, azt mondom, igen. Azok a személyautók, amelyek jelenleg városunkban közlekednek, igencsak levegőszennyezőek. Bízzunk abban, hogy új alapokra helyeződik az egész motorizáció. Bízzunk abban, hogy mind több sétálóutcánk és zöld területünk lesz, s egyszer talán az emberek is szívesebben járnak rövid távon gyalog, mint autóval. Budapest természeti adottságai egyébként kitűnőek, a város fekvése nagyon jó, s a széljárás is kedvező. Ha mindezt egybevetjük, nyugodtan mondhatjuk, hogy Budapest — Európa egyik legszebb fővárosa — a jövőben egy kicsit jobban fog hasonlítani régi önmagához, ám ez a hasonlatosság magasabb színvonalon jelentkezik, mert nemcsak szebb, otthonosabb és tisztább lesz, de egyszersmind korszerűbb is.

Magyar

Farsangi álarcok, ajánlatok ügyes kezű fiúknak, lányoknak, előzetes a csillagászat iránt érdeklődőknek – most ennyi fért bele összeállításunkba

Szabadidő

Gyöngyfűzés

A gyöngy már régóta izgatja az ember (pontosabban a nők) képzeletét. Volt fizetési eszköz, és ékesítette a különböző népek asszonyait. Nem idegen a magyar népi kultúrától sem. Gondolj csak a mezőkövesdi matyó asszonyok nyakékére, a palóc vidék leányainak gyönyörű pártájára. Sárközben a lányok, asszonyok elképzelhetetlenek voltak e nélkül a „népi ékszer" nélkül. Főleg a piros színt kedvelték. Hittek gyógyító szerepében is. A gyöngy szó maga ótörök eredetű. Az Alföldön inkább a kaláris elnevezés használatos.

Megpróbálkozhatsz magad is a gyöngyfűzéssel. Ehhez adnak ötletet az itt látható képek.

Farsangi mulatságok

Tudjátok-e, honnan ered a farsang, és hogyan mulattak az emberek ebben az időszakban?

A farsang évszázadok óta a tél végi mulatságok ideje. Pontosan január 6-tól (vízkereszt) a nagyböjt kezdetéig tart (hamvazószerda). A középkorban a farsangot az ördög ünnepének tartották. Különösen a farsang utolsó három napján volt nagy a vigalom, mert ez volt az utolsó alkalom a mulatozásra. Ezt a vasárnaptól szerdáig terjedő időt a farsang farkának nevezték. Az emberek szürke csuklyát vettek föl, s e lepel alatt semmiféle törvényt nem tartottak be, így féktelenségükben néha szörnyű dolgokat is műveltek. Be is tiltották a farsangot egy időre, aztán az 1800-as években ismét engedélyezték. A csuklya helyett maradtak a jelmezek, álarcok, maskarák. Farsang farkának nagy eseménye volt a farsangi bál. Készülődtek is rá nagy sütéssel-főzéssel. Kocsonya, disznótoros és sokféle sütemény került az asztalra. Ezek közül a legnevezetesebb volt

Egy kis csillagászat

Azoknak, akiket érdekel a csillagászat, szeretnénk néhány olyan jelenségre felhívni a figyelmét, amelyek ebben az évben következnek be. Többségük természetesen csak távcsővel figyelhető meg jól.

Tavasszal és nyáron azonban látványosabb események is történnek az égbolton. Ezekben az évszakokban a Hold, pályamozgása során — két ízben is — találkozik egy-egy fényes égitesttel. Április 26-án, hajnali 4 óra 23 perckor a Jupiter elé kerül, június 7-én pedig a Szűz csillagkép legragyogóbb csillagát, a Spicát takarja el. A szabad szemmel is észlelhető égi jelenség 22 óra 36 perckor kezdődik. A csillag 23 óra 37 perckor válik ismét láthatóvá.

Augusztusi éjszakákon bukkan fel az égbolton a legtöbb meteor. Tizedike és tizenötödike között jelenik meg a Perseida meteorraj, s ekkor láthatóak majd leggyakrabban „hullócsillagok".

November hatodikáról hetedikére virradó éjszaka a Hold a Fiastyúk csillagai előtt vonul el, és az égitestek közül hármat eltakar. A csillagászati érdekességet 23 óra 39 perctől 2 óra 48 percig láthatják az érdeklődők.

Ebben az évben két nap- és holdfogyatkozás lesz. Sajnos Magyarországról egyik sem lesz észlelhető. A március 29-i égi jelenség, a gyűrűs teljes nagyfogyatkozás Dél-Amerikából, az Atlanti-óceán és Afrika egyenlítői vidékeiről, a szeptember 23-i pedig Kínából és a Csendes-óceán nyugati egyenlítői részéről lesz látható. A két holdfogyatkozás április 14-én és október 7-én lesz, de hazánk területéről mindössze színárnyalat-változás figyelhető meg.

A bolygók közül a Vénusz márciusban, napkelte előtt, hullócsillagként látszik majd az égbolton. Augusztusban ér a Nappal együttállásba úgy, hogy a Nap kerül a Föld és a Vénusz közé. A Mars jövőre nem lesz feltűnő jelenség, a Jupiter augusztustól, a Szaturnusz májustól szeptemberig tanulmányozható a legjobban.

Vándor Klára

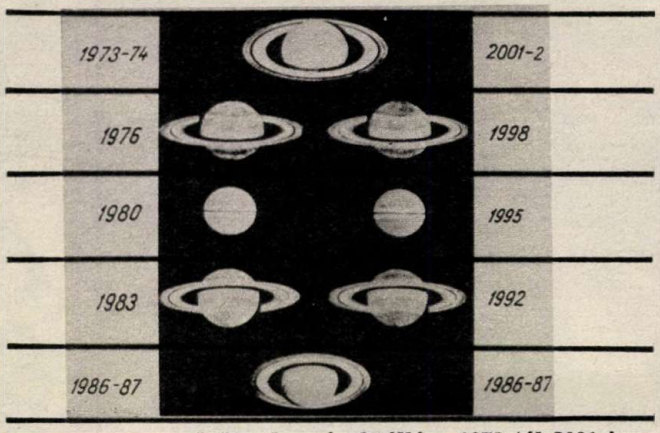

A Szaturnusz gyűrűrendszerének állása 1973-tól 2001-ig

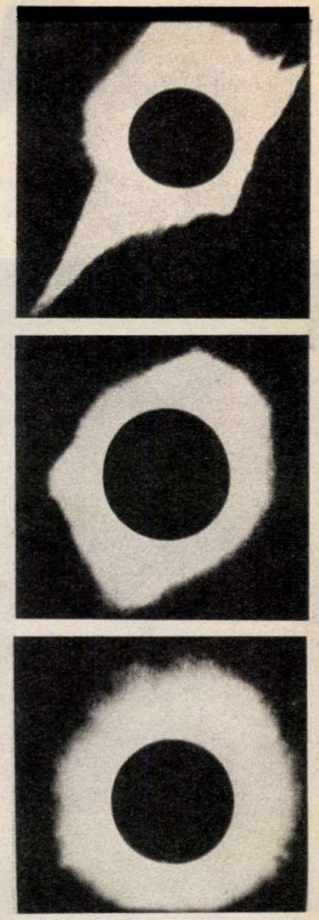

Napfogyatkozás

a farsangi fánk. A bál vasárnap délután kezdődött, és kisebb megszakításokkal, pihenőkkel 3 napig tartott.

A farsangi mulatságok fénypontja volt a maskarások, alakoskodók megjelenése a házaknál. Különböző, állatnak álcázott emberek, fiúnak öltözött lányok vagy lánynak öltözött fiúk járták a falut. A lényeg az volt, hogy az álarcnak megfelelően kellett viselkedniük, lehetőleg olyan meggyőző módon, hogy senki se ismerje fel az álarcot viselő személyt.

Manapság is megtartják a farsangot. A gyerekeknek rendszerint jelmezbált rendeznek, sajnos legtöbbször kölcsönzőből vett jelmezekkel. Pedig sokkal olcsóbb és ötletesebb jelmezeket lehet készíteni saját kezűleg. Még egyszerűbb egy maszk vagy egy álarc elkészítése. Ehhez adunk ötleteket, de újabbakat is kitalálhattok. Az alapformát színes kartonból készítsétek el. A kivágott formát ízléseteknek, fantáziátoknak megfelelően díszíthetitek.

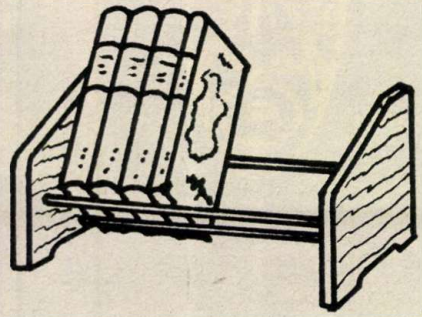

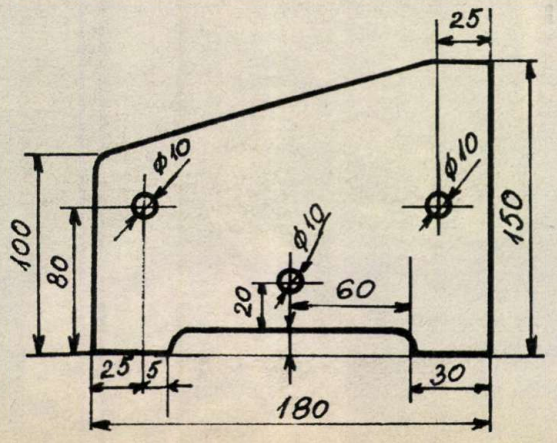

Könyvtartó bölcső

Kis könyvtárunknak mintegy húsz darabját helyezhetjük el ezen a könyvtárolón. A tartó előnye, hogy íróasztalon, éjjeliszekrényen vagy alacsony ruhásszekrényen (akár több darab is egymás mellett) kényelmesen elfér, könnyen kivehető belőle a könyv. Amellett nagyon olcsó, és egyszerűen, gyorsan elkészíthető. Nagyobb könyvek esetében csak az oldallapok méretét kell megváltoztatni.

Anyagszükséglet: 2 darab 180×150×10 milliméteres gyalult fenyődeszka, 3 darab 100 milliméteres átmérőjű, 40 centiméter hosszú, hengeres csapléc, enyv, diópác vagy zománcfesték, lakk.

Az oldallapok méretei és adatai az ábráról leolvashatók. Ceruzával rajzoljuk elő az oldallapok alakját, majd fonalfűrésszel vágjuk, illetve fúrjuk ki a bejelölt helyen a 10 milliméteres furatokat. (Ha nem akarjuk, hogy a csaplécek a külső oldalon látsszanak, akkor csak az oldallap félvastagságáig fúrjuk be.)

Az enyvezés előtt nedvesítsük be a csapléceket, majd üssük össze a polcot. 24 órai száradás után diópáccal, vagy zománcfestékkel kenjük át. Miután megszáradt a pác, színtelen lakkal kenjük be a kész könyvtárolót.

Gulyás Jenő István

Az ember általában akkor ölt maskarát, akkor bújik más bőrbe, ha ki akar bújni a bőréből. Amikor mulatni, tobzódni szeretne, menekülni, megszabadulni a mindennapi gondoktól. Mindez tulajdonképpen ártatlan önámitás. Mivel a gondok nem szüntethetők meg vezényszóra, önmagunkat, egyéniségünket rejtjük álruhába előlük. Persze, nem mindig.

Az okok és a módszerek hihetetlenül változatosak. A bizarr maszk például rangjelzés is lehet, a színek és formák ez esetben az illetőnek a közösségben betöltött szerepét, pozícióját jelképezik.

Lehet egyfajta „szinházi előadás" kelléke a különböző kultúrák hagyományait, társadalmi és vallási szokásait megjelenítő vidám vagy éppen drámai rituális játékokhoz. Olykor a harcra készülődés, máskor a békés szándék jelképe. Egy biztos, az elnéző mosolygást és a hitetlenkedő fejcsóválást nyugodtan abba lehet hagyni. Mert a képeken látható jelmezek ugyan meghökkentőek, szokatlanok számunkra, de ezek

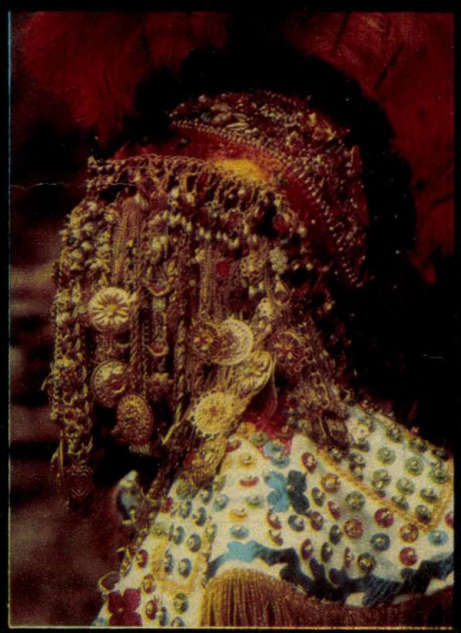

a jelmezek – más formában, de hasonló okokból és hasonló céllal – a mi vagy a mienkhez hasonló civilizációkban is megtalálhatók.

Csak azokat már megszoktuk. Nem mosolygunk elnézően, és nem csóváljuk hitetlenkedve a fejünket egy katona, egy futballista, vagy mondjuk egy várjáték szereplőinek láttán.

De hát végül is farsang van, és ha netán pápua varázslónak vagy mesebeli vitéznek akarsz öltözni, nyugodtan meríthetsz ötleteket ebből az összeállításból is . . .

– R – R

MIT JELEZ A JELMEZ?

Ez az évem a gyerekeké lesz!

TIZENÖT ÉVES KORÁBAN KEZDTE EL A PÁLYÁT, S A KÖVETKEZŐ TIZENÖT ÉVBEN Ő LETT BRAZÍLIA LEGNÉPSZERŰBB SZÍNÉSZNŐJE. HÍRNEVE GYORSAN TÚLNŐTT A HATÁROKON, S MA MÁR NYUGODTAN KIJELENTHETJÜK: LUCÉLIA SANTOS – VILÁGSZTÁR!

Útban a Hilton szálló felé, elgondolkodtam, mit is jelent a fogalom: világsztár! Gina Lollobrigida, Marilyn Monroe, Sophia Loren, a női szépség megtestesítői. Ahol ők megjelentek, minden és mindenki elhalványult körülöttük. Igen, igen, képzeletünkben olyan a világsztár, mint ők. Lucélia Santosnak valahol, valamiben hasonlítania illenék hozzájuk – gondolom –, és elképzelem a találkozást. Nádszál derekú, sudár termetű, ifjú nő nyit majd ajtót, feje búbjáról dús hajkorona omlik le a hátára, hosszú nyakán fölszegve tartja csinos állát, amúgy királynőiesen.

Persze, minden másként volt, képzelet és valóság ezúttal csöppet sem hasonlított egymásra. Isaura – illetve most már nevezzük igazi nevén, Lucélia Santos a szoba közepén hancúrozott 4 éves kisfiával. A hempergésből hamarosan egy apró termetű, törékeny, pici nő állt fel, akiről ha nem tudom, hogy világsztár, azt hiszem, egy tizenhárom éves kamaszlány, aki az imént dugta el az ellenőrző könyvét, nehogy felfedezzem benne az intőt.

Döbbenten állok. Mitől világsztár ez a 30 éves kislány?

Aztán Lucélia beszélni kezd. Első benyomásom: nem hasonlít Isaurára, mert nem szelíd, nem halk, nem visszafogott. Rekedtes hangja betölti a szobát, kezével élénken gesztikulál, és felszabadult, hangos nevetése mindenkit magával ragad. Egyszerre eltűnik a kislány, és megjelenik az egyéniség, aki körül valósággal vibrál a levegő.

A „Kisasszony úrnő"

– Sao Paulo egyik gyárnegyedében születtem, egyszerű munkáscsaládban. Apa mindennap elment dolgozni a gyárba, anya pedig velünk volt, nevelte három gyerekét. Úgy emlékszem, derűs és kiegyensúlyozott volt a családi életünk.

– Mikor gondolt először arra, hogy színésznő szeretne lenni?

– Azt hiszem, ezzel a vággyal születtem. Elmondok egy esetet, úgy gondolom, ebből minden érthető lesz. Mindössze kilencéves voltam, amikor hallottam a rádióban, hogy Brazília legnagyobb színésznője, Cascilda Becker gyerekszereplőt keres egy darabhoz. Feldúltan rohantam anyámhoz, s azt kiabáltam: mama, engem keresnek a rádión keresztül. Vigyél el oda, mert engem keresnek! Anyám persze, nem vette komolyan a dolgot, így aztán várnom kellett néhány évet, amíg magam dönthetek a sorsom felől. Tizenöt éves voltam, amikor megakadt a szemem a nekem való újsághirdetésen. Ismét gyerekszereplőt kerestek egy színházi produkcióhoz. Eljött a te időd Lucélia! – gondoltam és rohantam a megadott címre. A próba sikerült, a szerepet megkaptam, s ezzel elkezdődött a pályafutásom. Tizenöt éves korom óta egyfolytában játszom. Az átütő sikert, a nagy népszerűséget, a tíz évvel ezelőtt forgatott Rabszolgasors Isaurája hozta meg, utána annyi feladatot kaptam, hogy alig győztem.

– Magyarországon elterjedt egy olyan pletyka, hogy a sorozat gonosz Leonciója a férje...

– Ó, ez nem újság. Más országokban is beleszínezték Leonciót a magánéletembe, pedig hát erről szó sincs. Leonció igen udvarias kolléga, akivel gyakorta együtt dolgozom. A múlt évben fejeztük be a 174 (!) részes „Kisasszony úrnő" című televíziós sorozatot, amelyben ő a papámat alakítja.

– 174 rész? Ez óriási munka lehetett.

– És nem ez volt az egyetlen feladatom. Csináltam még három filmet, és rendszeresen felléptem a színházban is. Közben elutaztam Rómába, Izraelbe, Kubába, s amikor karácsonykor végre leroskadtam otthon, teljesen kimerültnek éreztem magam.

Pluft, a bájos kísértet

– Pihennie kellene...

– Így gondolom én is. Ebben az évben csak egy filmszerepet vállaltam, a televíziózást pedig teljesen kihagyom. Igenis, pihenni fogok. Napi tizenkét óra helyett csak nyolc órát dolgozom, s valami olyasmit csinálok, ami lelkesít, kikapcsol és örömet ad. Ez az évem a gyerekeké lesz! Egy olyan nagy cirkuszban lépek fel, amelynek a nézőterén 2000 gyerek fér el. Én leszek Pluft, az apró kísértet. Pluft tüneményes figura. A róla szóló regény a brazil ifjúsági irodalom klasszikusa. Azt hiszem, nagyon fogom élvezni a játékot, amit filmre, hanglemezre vesznek, és a televízió is sugározza majd. Ezt azért hangsúlyozom ilyen lelkesen, mert így tudjuk elérni, hogy műsoromat ne csak tizenkétezer, hanem sok-sok millió gyerek lássa.

– Egyedül él, Lucélia?

– Jaj, dehogy! Az én társam Pedró, a fiam. Négyhónapos kora óta mindenhová magammal viszem. Most is itt hancúrozik rajtam és körülöttem. Persze, értem a kérdést – mondja nevetve. – Azt akarja tudni, férjnél vagyok-e? Igen, kilenc éve férjnél vagyok, de azt mégsem állíthatom, hogy a férjem egyben az élettársam is. Ő Európában dolgozik, és igen ritkán látjuk egymást. Most, a budapesti kirándulás után Portugáliába utazunk Pedróval, s ott egy kicsit együtt lesz a család.

– Aztán merre tovább?

– Még „elugrunk" New Yorkba, s onnan haza, Brazíliába.

– Milyen emlékei maradnak Budapestről?

– Hófehér, puha emlékek. Tegnap Pedró tömören összefoglalta az élményeit, amit én szorgalmasan lejegyeztem. Egy pillanat, felolvasom. „Imádom Budapestet. A hó gyönyörű. Az autók úgy néznek ki, mint a kókuszfagylaltok. Rengeteg meleg ruhám van. Sok szerencsét, mama!"

Magyar Katalin
Fotó: Wagner Margit

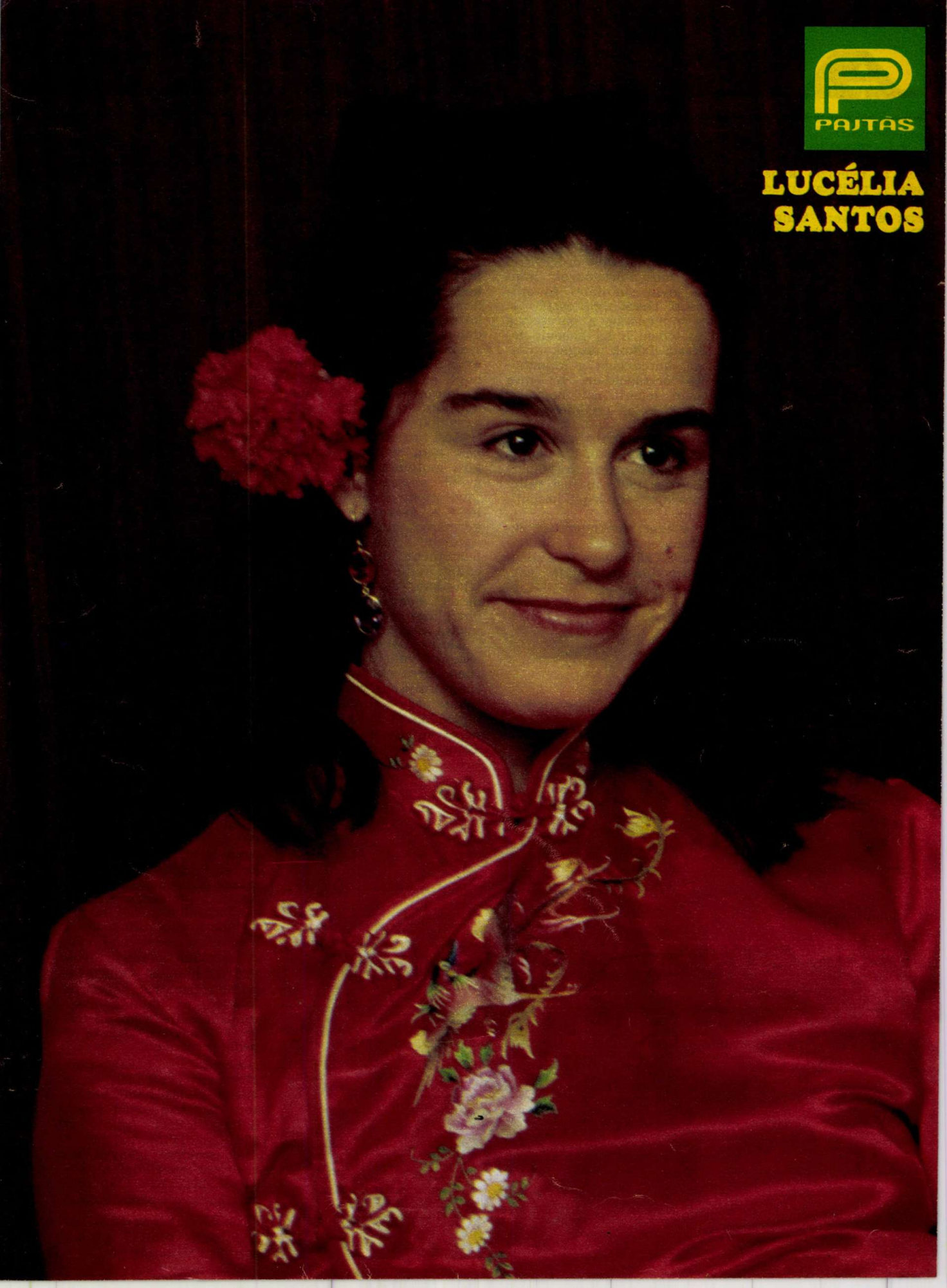
PAJTÁS
LUCÉLIA
SANTOS

AZ UTCÁK

Az esztendő fordulója táján fiatal arcok tűntek fel a televízió képernyőjén, a politikai híradásokban. Diákok vonultak Párizs és Lyon, Sanghaj és Peking utcáin, harsány jelszavakat hangoztatva és hirdetve. Mostanában sokan kérdezgettek felőlük: talán a diákok csinálják ezentúl a politikát? Egyáltalán: miféle ördög bújút beléjük, hogy szinte egyszerre masíroznak az utcákon a fejlett Nyugaton és a távoli Keleten?

Úgy gondolom, érdemes elgondolkodni ezeken a kérdéseken — már csak ezért is, mert nem ezek voltak az egyedüli diákmegmozdulások sem a szóban forgó két országban, sem a világ más részén. A jelenségnek kétségkívül megvan a maga magyarázata: a diákok közel azonos korosztályt képviselnek, sokan vannak együtt, könnyen szervezhetők, ifjúi hevük gyakran szolgál nagy ügyeket — de arra is volt példa, hogy bizonyos politikai körök visszaéltek ezzel a lánggal. Elvégre egy egyetem hallgatói vagy egy ország diákjai mindig sokfelől jönnek, közösségük pedig csak időleges: ha létszámuk jelentős is, annak összetétele változatos, és évről évre cserélődik.

Alighanem ebben kell keresni annak az okát, hogy amilyen magasra csap időnként e mozgalmak lángja, olyan hamar el is hamvad. Nincs szó itt olyan állandó érdekekről és mozgatórugókról, mint a jóval stabilabb és erősebb társadalmi osztályok, a munkásság, a parasztság esetében. S ha hasonló lehet a diákok mozgékonysága, harcossága a különböző országokban, az még nem jelenti azt, hogy az okok és az eredmények is hasonlóak.

A legutóbbi, a francia diáktüntetéseket nemcsak a kínaihoz, de a francia ifjúság 1968 májusi fellépéséhez sem lehet hasonlítani.

Akkor, csaknem két évtizeddel ezelőtt a diáklázadás zűrzavara és világmegváltó anarchiája egyfajta tiltakozás volt a „jólétinek" nevezett társadalom atyáskodó kényszere és mindenkire érvényesnek minősített normái ellen. Az „üvegfal mögött", a nanterre-i egyetemen — mint azt a hasonló című regény szerzője, Robert Merle egyszer elmondotta nekem — keveredett a vietnami háború elleni tiltakozás és a francia társadalom képmutatásával szembeni fellépés, de a nyugtalanság is amiatt, hogy az egyetem elvégzése korántsem mindenkinek nyújtott egyforma esélyt az elhelyezkedésre.

Most a diáktüntetéseknek nem voltak nemzetközi motívumai, annál nagyobb szerepet játszott a jövő miatt érzett aggodalom. A jobboldali Chirac-kormány által tervezett egyetemi reform ugyan nem ment túl messzire az eddigi feltételek megszigorításában, de ez is bőségesen elegendő volt ahhoz, hogy a diákokat az utcára vigye.

Alain Devaquet felsőoktatási miniszter egyszerűen arra készült, hogy rangsorolja az ország felsőoktatási intézményeit olymódon, hogy a jövőben nem mindenki számára azonos értékű diplomát bocsátanak ki országszerte, hanem az egyetemek saját papírjait adják a végzős diákok kezébe. Ez persze jelezve, hogy ki, hol, milyen hírű intézményben végzett, érzékeltette volna az oklevél mögött rejlő tényleges tudást. A megkülönböztetést segítette volna elő az is, hogy a jövőben a felsőoktatási intézmények bizonyos — szerény — keretek között maguk szabnák meg a felvételi díjat. (Felvételi vizsga nincs: az érettségizettek mindegyike jogosult a beiratkozásra. Tudniillik nagyjából csak minden második-harmadik diák jut át az érettségin, az első évfolyamra beiratkozottak 50—60 százaléka pedig bukik az év végén. Így valósul meg a szelekció, a legjobbak kiválasztása.)

A kormány azzal érvelt, hogy az oktatási rendszert közelíteni kell a tényleges szükségletekhez. A diákoknak azonban más volt a véleményük. Úgy érezték, hogy a francia oktatási rendszer egyik legnagyobb vívmánya kerül veszélybe: az egyenlő esély az egyetemekre való bejutásra, és elvégzése után az elhelyezkedésre. Ez még a gazdasági fellendülés idején is nyugtalanította volna őket, de manapság, amikor a munkanélküliek serege 2,5 millió körül jár a gallok földjén, s az érintettek többsége fiatal, egyenesen felháborodást keltett. Heteken át sok százezren vonultak az utcákra, s amikor a rendőrség brutalitása egy társuk életébe került, tiltakozásuk még elkeseredettebbé vált. A kormány kénytelen volt hanyatt-homlok visszavonulni: nemcsak ezt, de minden, az oktatás megreformálására irányuló tervet visszavont, Devaquet pedig lemondott.

Azonban bármennyire látványos volt is, ez a megmozdulás nem hordozott magában olyan társadalmi töltést, mint az 1968-as diákmozgalom. A szűk szakmai igények kielégítése, az eddigi kiváltságok megőrzése után rög-

1986. december 21-én Sanghaj utcáit tüntető egyetemisták özönlötték el

LECKÉJE

tön elhamvadt. Így a Kínában kialakult mozgolódással összevetve csak nagyon kevés közös vonás mutatható ki.

Kínában is nagy múltja van a diákság fellépéseinek, hiszen elmaradott országról volt szó, amelyben a felsőoktatási intézmények mindig is az ország jövőjének alakítására készülő elit iskoláinak számítottak. 1919. május 4-én diákok léptek fel az imperialista hatalmak előtti behódolás ellen, s ez az ország történelmének aranybetűs lapjaihoz tartozik. 1966-ban viszont az úgynevezett „kulturális forradalom" zűrzavarának melegágyát jelentették a pekingi egyetemek, és ez már korántsem tartozik a dicsőséges oldalakhoz.

Akkor az történt, hogy az országot az 1949-ben győztes forradalom diadala óta irányító kommunista párt vezetőinek egy szűk csoportja, élén Mao Ce-tunggal, az egyetemi és középiskolai diákságot mozgósította a választott párt- és állami szervek ellen, mert azokra más módon nem tudta rákényszeríteni a maga akaratát. Az eredmény évekig tartó gazdasági és politikai káosz lett, amelyben maguk a diákok is rosszul jártak. Az oktatás évekre szünetelt, az egyetemeken mini-polgárháborúk dúltak (igazi halottakkal!) a különböző csoportok között, amelyek azon vitatkoztak egymással, melyikük igazán hű Mao elnök eszméihez. A diákok egészséges türelmetlenségével ez esetben cinikusan visszaéltek a frakcióharcokat folytató politikusok.

Amikor a „kulturális forradalom" véget ért — vagyis 1976 után — ismét visszatért az élet a normális kerékvágásba a kínai felsőoktatási intézményekben. Kemény felvételi vizsgák, sokoldalú tananyag, készülődés a nagy feladatokra. Több tízezer diák került nyugati országok egyetemeire, részben az állam, részben külföldön élő rokonaik pénzén.

A kínai egyetemisták ma is az ország jövőjét képviselik, ám éppen szélesebb körű ismereteik folytán jobban látják a jövő problémáit. Ezért türelmetlenebbek kortársaiknál, ezért lehetett őket az új év fordulóján is könyebben bevonni a „nagyobb szabadság és demokrácia" jelszavával meghirdetett tüntetésekbe.

Több „Szabadságot!", „Demokráciát!" követelnek a sanghaji diákok utcákra sereglő tömegei

A mai kínai vezetés nem tagadja a nagyobb demokrácia fontosságát. Ennek érdekében sürget Teng Hsziao-ping, az ország első számú vezetője a gazdasági reform után politikai reformot is, de olyat, amely tiszteletben tartja a szocialista utat, a proletárdiktatúrát, a párt vezető szerepét és a marxizmust.

Az új kínai diákmozgalom Tengnek a politikai reform szükségességét hirdető szavaira hivatkozott — de a gyakorlatban inkább azoknak szolgáltatott érveket, akik az eddigi reformokat is sokallják, s úgy vélik, hogy azok a nyugalmat, sőt a párt vezető szerepét veszélyeztetik. A hatóságok azonban mindeddig türelmesen léptek fel, mert az elvesztett évtized után semmi sem lehet fontosabb az ország egyetemein, mint a szakértők nemzedékének felkészülése a jövő gazdasági feladataira.

Baracs Dénes

VILÁGLÁTÓ FÓRUM

Kérdésem:

Nevem: .....

Címem: .....

Életkorom: .....

BÉLYEGGYŰJTŐK KOMLÓN

Aki még nem próbálta meg, el sem tudja képzelni, mennyi örömet, reményteli várakozást jelent az, hogy egy bélyeggyűjtő régi bélyegek közt túrkálhat. Milyen öröm látni a sok virág, állat, festmény, szobor, műemlék, sport stb. tárgyú bélyegeket, albumba rakni, s nagyítóval nézegetni azokat. Nem kevés azon bélyeggyűjtők száma, akiknek komoly értékű gyűjteményük van.

A bélyeggyűjtés pedig nem rendelkezik sok száz éves múlttal. Még két évszázad sem telt el, hogy az első bélyegeket a posta küldemények bérmentesítésére használta, az első magyar bélyegek pedig még százharminc évesek sincsenek. Ennek ellenére ezek közül a réginek mondható, magyarországi kiadású bélyegek közül némelyik egy új családi házzal egyenértékű.

Ma hazánkban hozzávetőlegesen háromszázezer bélyeggyűjtő van, bár nem mindenki szervezett gyűjtő. A szervezett bélyeggyűjtők érdekeit a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége (Mabeosz) védi.

Komló városában több száz bélyeggyűjtő tagja a szövetségnek. Közülük negyvenkilencen az ifjúsági bélyeggyűjtő szakkör tagjai. A szakkör a komlói úttörőházban működik heti egyszeri foglalkozással. Tagjai minden megjelenő bélyegújdonságból egy-egy sort, blokkot kapnak névértékben, a használt, nem postatiszta bélyegek nagy részét pedig féláron. A szakkör foglalkozásain a tanulók felnőtt hozzátartozói is részt vehetnek, sőt azok a tanlók is, akik valamilyen oknál fogva nem szakköri tagok. A szakköri tagok nemcsak bélyegeket kapnak, hanem csereberére is mód nyílik a foglalkozásokon, és rendszeresen részt vehetnek a megyei bélyegvetélkedőn, bélyegkiállításokon.

Dr. Berényi István,
a bélyeggyűjtő szakkör vezetője

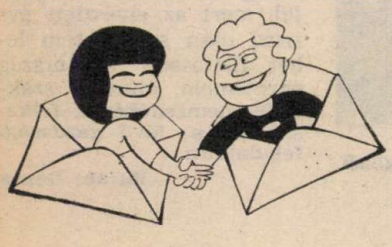

LEVÉLBARÁTSÁG

ÖTÖDIKESEK LEVELEIT VÁRJÁK: NÉMETH MÓNIKA, Szászberek, Árpád u. 11. 5053; DORÁNSZKI ATTILA, Domaháza, Dózsa Gy. u. 145. 3627; GYENGE VIKTÓRIA, Bonyhád, Dr. Lotz K. u. 3. 7150; TÓRIZS CSABA, Mezőtúr, Vízközi kert 10. 5400; MÉSZÁROS ILDIKÓ, Csengőd, Ady E. u. 52. 6222; SZITA TAMÁS, Nógrádsipek, Dózsa Gy. u. 48. 3179; KOROKNAI IBOLYA, Balmazújváros, Déli sor 2. 4060; CZIFFÁNY TIBOR, Nagybánhegyes, Rózsa u. 12. 5668; LÁZÁR ANNA, Ócsa, Újvilág u. 30. 2364; SZTREIN BEÁTA, Elek, Dugovics u. 12. 5742; PUSOMAI CSILLA, Nagytálya, Ságvári tér 18. 3398; RÓNAI TÍMEA, Nagytálya, Ságvári tér 14. 3398; MATH JUDIT, Nagytálya, Arany J. u. 6. 3398; BAKOS ENIKŐ, Elek, Vécsey sor 17/a 5742; DARVAS ODETT, Debrecen, Hajdú u. 11. 4032; NAGY BEÁTA, Kartal, Bocskai u. 21. 2173; FARKAS ENIKŐ, Berettyóújfalu, Bajcsy u. 14. 4100; DORMÁNY ORSOLYA, Albertirsa, Bajcsy u. 52/b 2730; LÓCSI LÍVIA, Lövő, Petőfi S. u. 19. 9461; SZABÓ KRISZTINA, Kutas, Lenin u. 18. 7541; PETRIS SZILVIA, Nyírtelek, Petőfi S. u. 82. 4461.

HATODIKOSOKKAL LEVELEZNÉNEK: TAR MELINDA, Almásneszmély, Csokonai u. 7. 2545; ASZÓDI KATALIN, Hévízgyörk, Vörösmarty u. 15. 2192; CSIZMADIA RÓBERT, Varsány, Ifjúság u. 10. 3178; SIPOS ERIKA, Tiszagyenda, Petőfi S. u. 54. 5233; LUKÁCS VIKTÓRIA, Szeged, Rókusipoly sor 3/a 6724; FARKAS BRIGITTA, Bátonyterenye, Lovász u. 13. 3070; NAGY MÁRIA, Bátonyterenye, Lovász u. 13. 3070; MAGYAR KATALIN, Patosfa, Vöröshadsereg u. 6. 7536; BUGYI ZSUZSANNA, Nyíregyháza, Árpád u. 69. 4400; KISS MÁRIA, Szalaszend, Jókai u. 29. 3863; SZABÓ MELINDA, Sárvár, Rákóczi u. 13/H 9600; VÁRADI EDINA, Szalaszend, Jókai u. 32. 3863; SCHNEIDER ÁKOS, Vámosmikola, Rákóczi u. 4. 2635; NAGY ÉVA, Tiszagyenda, Táncsics u. 16. 5283; CSÁKI KATALIN, Kiskunfélegyháza, Dobó I. u. 19. 6100; SZABÓ ILDIKÓ, Örményes, Dózsa Gy. u. 30. 5222; VAD KATALIN, Dévaványa, Akácfa u. 8/1 5510.

ÍRÓ-DEÁK

Felnőttek is küldenek olykor szerkesztőségünkbe felső tagozatos korúaknak szánt versezeteket. Az elmúlt karácsony előtt például T. Gy., Budapestről:

„... Álomszuszék gyerekek,
Ki az ágyból, keljetek!"
Dörmögök a paplan alól:
„Miért sürgős olyan nagyon?"
Kívül hideg zimankó,
Iskolásnak nem való!
Mitől vidám anyuka?
Hja, ő nem megy suliba!
Álomtündér így szól hozzád:
„Visszavár az álomország!"...

... és így tovább. Nekünk ez a részlet is elég, hogy bevezesse azt, amiről most szó lesz.

Egy hetedikes lánytól hallottam: „Azért sem olvasom a Pajtást, mert egy csomó dologról, amiről mindenki tudja, hogy rossz, például olyan úttörős játékokról, amelyek nem is léteznek, mert senkit nem érdekelnek, úgy írnak benne, mintha azok nem is tudom, milyen nagyszerűek lennének". Tudom tapasztalatból, nem ő az egyetlen, aki elutasítja azt az eszményített, hamisan idillikus szemléletet, amely valóban nem idegen némelyik gyerekeknek szóló írástól. A Pajtás mentségére legyen mondva, az is elutasítja az ilyesmit. Persze, ha valaki nem olvassa ...

Amit nem értek: ha ennyire biztosan érzitek, hogy az ilyen álomországos csingilingi-versélményeknek nincs közük hozzátok, akkor a hozzánk elküldött versek többsége miért ugyanezt próbálja megénekelni? Egyetlen példa:

... Félre gond, tanulás és
minden más,
mert jön a vidám nyaralás.
Fürdünk, játszunk, napozunk,
semmire sincs most gondunk ...

(Gy. L., Nagyecsed)

Ugye, mindnyájan tudjuk, hogy a gyerek élete sem csupán boldog mosolygás és önfeledt vihancolás reggeltől napestig? Ugye, egyikőnk sem hiszi azt, hogy ami rossz létezik a világon, az mind távol van tőlünk? Vannak saját örömeink és saját bánataink. Azokat kellene megírnunk úgy, hogy más is átérezze, megértse őket!

Nádasi Tibor

levélbontó

UTÁNANÉZTÜNK...

Többen érdeklődtek, hogy lehet-e előfizetni a Pajtást a postahivataloknál, mivel az iskolában nem mindig jutnak hozzá. Egy Borsod megyei anyuka pedig arról panaszkodott, hogy falujukban nem fogadták el az előfizetést, azzal az indokkal, hogy a lap nem jelenik meg nyáron. Felhívtuk a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodát, érdeklődésünkre az alábbi választ kaptuk.

— Bizonyára az adott félreértésre okot, hogy a Pajtás előfizetési nyilvántartása nem a helyi postahivatalokhoz tartozik. Egyébként az ország minden postáján *el kell* fogadni az előfizetést bármelyik lapra, így a Pajtásra is. Függetlenül attól, hogy nyáron nem jelenik meg. A postahivatalok a befizetett összeget fehér szolgálati utalványon juttatják el irodánkba. Ha valakinek mégis nézeteltérése támad a helyi postahivatalban, nem fogadják el az előfizetést, kérjük, forduljon levélben hozzánk, s mi eljuttatunk címére egy zöld átutalási postautalványt, amelyen befizetheti a kívánt lap díját. *Címünk: HELIR, Budapest, József nádor tér 1. 1900.*

SZERETNÉM MEGKÖSZÖNNI

Gödöllőn, a Munkácsy úti iskolában tanítottam 16 évig, onnan mentem nyugdíjba, 73 éves vagyok és egyedül élek. Nemrég baleset ért, elestem és bokazúzódást szenvedtem. A balesetet követő napon már segítségemre siettek volt iskolám úttörői, tanári kara és vezetősége. A legnagyobb segítséget az jelentette, hogy betegségem ideje alatt minden délben elhozták az ebédemet. Ezúton is szeretném megköszönni mindezt nekik.

Mendlik Béláné

HÍR-MOR-ZSÁK

RIPORTER ŐRS alakult Maglódon, a Petőfi Sándor Úttörőcsapatnál. Szerencsés helyzetben vagyunk, mert iskolánkban minden technikai eszköz megvan ahhoz, hogy érdekes műsorokat készíthessünk iskolarádiónk részére. Különböző rovatokat indítottunk, így tanulóinkat naponta tájékoztatjuk a Sajtófigyelőn, a Könyvajánlaton, Műsorajánlaton és egyéb, a gyerekeket érdeklő műsorokon keresztül.

Riporter őrs, Maglód, Steinmetz kapitány u. 1. 2234.

CSÚCS-SZAKKÖRÖK működnek a szerencsi Hunyadi iskolában. Ide nemcsak az iskola tanulói járnak, hanem a város többi iskolájából, sőt még a környező falvak iskoláiból is jönnek. Főleg azok, akik különösen érdeklődnek valamely tantárgy iránt.

Rozsos Róbert, Szerencs, Dózsa u. 15/a 3900.

SZAKÁCSVERSENYT rendeztünk a Bagi Általános Iskolában az őrsi szakácsok részére, két fordulóban. Először az 5—8. osztályos szakácsok mérték össze főzőtudományukat, majd a 6—7. osztályosok. A kapott alapanyagokból kellett elkészíteni az ételeket, majd a finomságokat az őrsök tagjai fogyasztották el.

Palya Krisztina, úttörőtanács-titkár

LEGJOBB SEGÍTŐINK!

A Szolnok megyei Pajtás-terjesztők kiválóan dolgoztak. Munkájukat köszönjük. A legjobbaknak jutalmat is küldünk.

Baranyi Rita, 7. osztály, Jászberény, Székely Mihály Általános Iskola;
Bohács Katalin, Fegyvernek, II. számú Általános Iskola;
Bukta Gizella, Fegyvernek, II. számú Általános Iskola;
Csuka Judit, 7. osztály, Pusztamonostor, Általános Iskola;
Földvári János, 8. osztály, Jászfényszaru, Általános Iskola;
Honfi Zsuzsanna, 7. osztály, Szajol, Általános Iskola;
Kispál Zsolt, 8. osztály, Jászberény, Kossuth úti Általános Iskola;
Nagy Anita, 7. osztály, Kunszentmárton, Killián lakótelepi Általános Iskola;
Polgár Bernadett, 7. osztály, Tiszapüspöki, Általános Iskola;
Suttyán Ildikó, 8. osztály, Tiszatenyő, Általános Iskola;
Tóta Attila, 8. osztály, Kunhegyes, Kossuth úti Általános Iskola.

Kedves Szülők! Kedves Pályaválasztó Fiatalok!

Vállalatunkhoz az 1987. szeptember 1-jén induló tanévre az alábbi szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett fiúkat szakmunkástanulónak:

magasépítőipari ács-állványozó, vasbetonkészítő, vas- és fémszerkezeti lakatos, vízszigetelő, építőgép-szerelő, épületasztalos, műkőkészítő, kőműves, épületvillamossági szerelő, bádogos, épületburkoló, szobafestő-mázoló (tapétázó), padlóburkló (műanyagburkoló), központifűtés- és csőhálózat-szerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, autószerelő.

Vidékiek részére (az autószerelő szakma kivételével) kollégiumot és teljes ellátást biztosítunk. Ösztöndíj (évfolyamtól és tanulmányi eredménytől függően) 210—900 Ft. A III. évfolyam idején teljesítménybérezési lehetőség.

Társadalmi ösztöndíjszerződés esetén: 300—1000 Ft alapösszeget, és tanulmányi pótlék címén a 3, 4, 5-ös tanulók részére 30, 40, 50%-ot fizetünk havonta.

A fentieken kívül a tanulmányi eredmény és a gyakorlati munka figyelembevételével jutalmazzuk tanulóinkat.

Személyes jelentkezés esetén a „Szakoktatás"-t kérjük felkeresni (Budapest XXI., Rákóczi F. u. 195.) Megközelíthető a Boráros térről gyorsvasúttal, majd a 38-as autóbusszal a 3. megálló.

Levélcímünk: **Pest Megyei Állami Építőipari Vállalat, személyzeti és oktatási osztály, Budapest XXI., Csepel, Kiss János altb. u. 19—21. 1211**

Fiúk jelentkezését várjuk az Újpesti Gyapjúszövőgyárba az 1987. szeptember 1-én induló tanévre géplakatos, esztergályos, csőszerelő, villanyszerelő szakma megszerzése céljából.

Utólagos jelentkezést 1987. szeptember 15-ig elfogadunk.

Felvételi követelmény: 14 éves életkor betöltése, általános iskolai végzettség.

Tanulmányi idő: 3 év.

Az I. osztáy I. félévében a tanulmányi ösztöndíj egységesen: 170 Ft.

A II. félévtől tanulmányi eredménytől és osztálytól függően: 50— 900 Ft.

Társadalmi ösztöndíj havonta: 800 Ft.

Tanulmányi pótlék tanulmányi eredménytől függően: 80—400 Ft.

Jövedelempótlék havonta: 240 Ft.

A III. osztályban 100%-os teljesítménybérben való foglalkoztatás: 1000—1200 Ft.

Tanulóink részére ingyenes kollégiumi elhelyezést, étkezést és munkaruhát biztosítunk.

Havonta egyszer hazautazási költséget térítünk.

A tanulók a teljes ellátásért napi 4 Ft-ot fizetnek. A szakmunkásvizsga megszerzését követően továbbtanulási lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezni lehet:

Újpesti Gyapjúszövőgyár, személyzeti osztály,

Budapest, Berni u. 1. — 1045.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

A PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA az 1987—1988-as tanévre felvesz általános iskolát végzett lányokat **fonó és szövő; fiúkat textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő, esztergályos** szakmára szakmunkástanulónak. **TANULMÁNYI IDŐ 3 ÉV.**

FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Ösztöndíj: a tanulmányi ösztöndíj az eredménytől függően 500—960 Ft, a társadalmi ösztöndíj egységesen 500 Ft havonta, +100, 150, 200 Ft tanulmányi pótlék.

Juttatások: 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk (napi háromszori étkezés); ingyenes kollégiumi elhelyezés; iskolaköpenyt, füzetcsomagot, munkaruhát térítésmentesen adunk; évente kedvezményes vásárlás a gyár termékeiből; a tanulók részére 50%-os utazási kedvezményt biztosítunk; a III. éves tanulókat teljesítménybérben foglalkoztatjuk.

A szakmunkásvizsga után jó kereseti lehetőség. A lányokat 160 Ft-os térítés ellenében modern leányszállókon, a fiúkat gyári albérletben helyezzük el. A továbbtanulásra szakirányú középiskolában lehetőséget biztosítunk.

Jelentkezés:

PTM Budai Gyára

személyzeti osztály,

Budapest, Pf. 43. — 1502

Telefon: 662-688.

HIRDETÉS

A MI SZAKMÁNK VÁR MÉG RÁTOK!

PAPÍRIPARI VÁLLALAT CSEPELI PAPÍRGYÁRA *1923*

Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei!
Jelentkezzetek PAPÍRIPARI szakmunkástanulóknak a Csepeli Papírgyárba!
A képzési idő 3 év.
Az elméleti oktatás helye az 50. sz. Textil- és Papíripari Szakmunkásképző Intézet (Csepel, Bajáki F. u. 27.).
A gyakorlati oktatás helye a Csepeli Papírgyár.
A képzés ideje alatt tanulóinknak a következő kedvezményeket nyújtjuk:

— *a tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (300—1000 Ft) + tanulmányi pótlék (10—50%) és tanulmányi ösztöndíj (50—900 Ft);*
— *térítésmentes ebéd;*
— *kollégiumi elhelyezés;*
— *tanfelszerelés és munkaruha;*
— *minden tanévben egy teljes öltözet ruha;*
— *ingyenes kirándulás;*
— *ingyenes üdülés;*
— *a tanulmányi eredménytől függően, minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk;*
— *sportolási lehetőségek, uszoda és sportlétesítmények a gyár közelében;*
— *ifjúsági klub, könyvtár.*

A papíripari szakmai ismeretek KÖZÉPFOKON is elsajátíthatók a Than Károly Vegyipari Szakközépiskolában (Budapest II., Lajos u. 1—3.). Az iskola a 4 éves képzési idő elteltével középfokú szakmai végzettséget és érettségi bizonyítványt ad.
A középiskolások a szakmunkástanulókkal azonos kedvezményekben részesülnek.
Továbbtanulási lehetőséget a Könnyűipari Műszaki Főiskola biztosít.

Fiatalok!

A papír több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban egyre bővülnek.
Jelentkezzetek!
Biztos jövő, jelentős kedvezmények!
Bővebb felvilágosítást ad a Papíripari Vállalat Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya.
Cím: Budapest XXI., Duna u. 42. — 1751.
Telefon: 279-620/535, 301 mellék.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK, FIGYELEM!

Az ország egyik legjelentősebb nagyvállalata, a

GANZ DANUBIUS
HAJÓ-ÉS DARUGYÁR
BUDAPEST XIII. VÁCI ÚT 202.
1835

várja az általános iskolát befejező tanulókat az alábbi szakmákra történő beiskolázási lehetőséggel:

hegesztő, szerkezetlakatos, géplakatos, csőszerelő, gépi forgácsoló (esztergályos), szerszámkészítő, villanyszerelő, elektroműszerész, öntő, kovács, mintakészítő, asztalos, ács-állványozó, fényező-mázoló, épületburkoló, számítástechnikai műszerész.

A képzési idő 3 év.
A tanulóévek alatt biztosítunk számotokra:

— kollégiumi elhelyezést;
— korszerűen felszerelt tanműhelyt;
— tanulmányi ösztöndíjon felül (szakmától függően) 700—1000 Ft társadalmi ösztöndíjat;
— napi 4 Ft-ért ebédet;
— sportolási lehetőséget.

Minden héten szabad szombat!

A szakmunkásvizsga után továbbtanulási lehetőség.
Munkába álláskor 5000—6000 Ft juttatás; modern munkásszálloda; jó kereseti lehetőség.

Érdeklődni és jelentkezni a következő címeken lehet:

— **GANZ DANUBIUS HAJÓ- ÉS DARUGYÁR**
személyzeti és oktatási osztálya
Budapest, Váci út 202. — 1904
Telefon: 496-370; 296-820/1661; 498-173;
— **GANZ DANUBIUS BALATONFÜREDI HAJÓGYÁR**
Balatonfüred, Tihanyi út — 8230
Telefon: 06-86-42-690;
— **GANZ DANUBIUS TISZAFÜREDI DARUGYÁR**
Tiszafüred, Örményi út — 5350
Telefon: 215;
— **GANZ DANUBIUS VÁCI KONTÉNERGYÁR**
Vác, Derecskei dűlő — 2600
Telefon: 06-27-11-411.

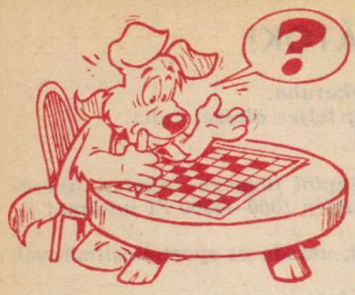

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI:
V. SÓLYOM ERZSÉBET

Rejtvényeink megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.

Beküldési határidő: február 19.

Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397. A borítékra vagy a levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

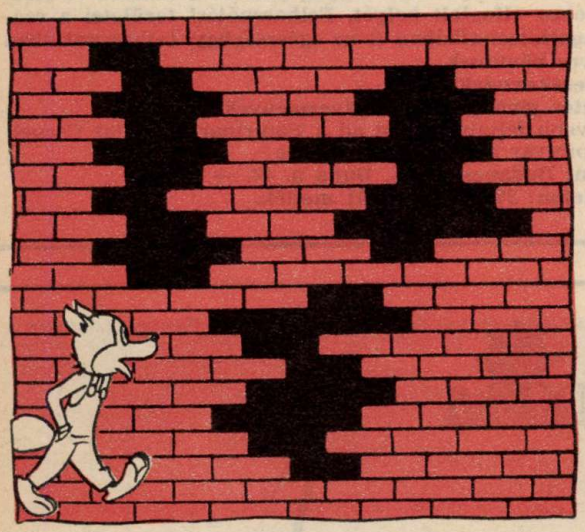

BECSLÉS ALAPJÁN mondd meg, hogy melyik nyílást lehet a legkevesebb téglával megszüntetni!

9012	8899	3344
4555	9069	7770
6744	1156	9966
2223	5566	9006

SZÁMOZOTT REKESZEK. Peti a raktárban a 6906-os számú rekeszt keresi, de nem találja. Pedig ott van, csak valamiről megfeledkezett. Vajon miről?

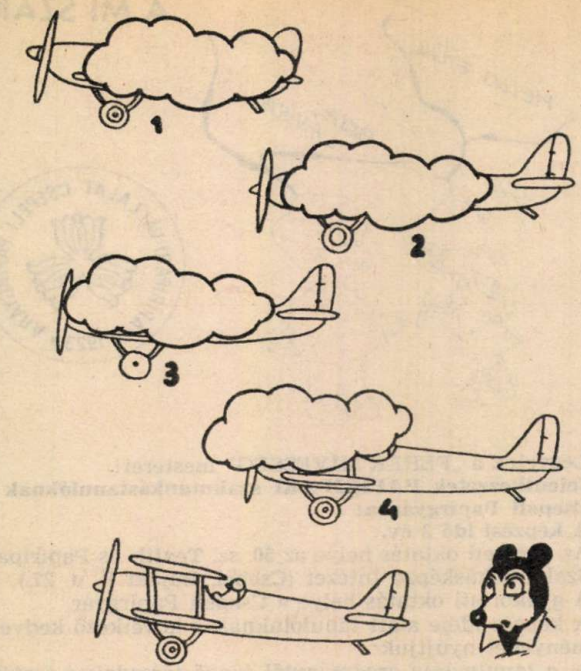

A FELHŐK KÖZÉ BÚJT repülők közül az egyik teljesen megegyezik a legalsóval. Szerinted melyik az?

TIPPELJ! A képen látható csatorna fontos vízi közlekedési útvonalunk. Mi a neve?

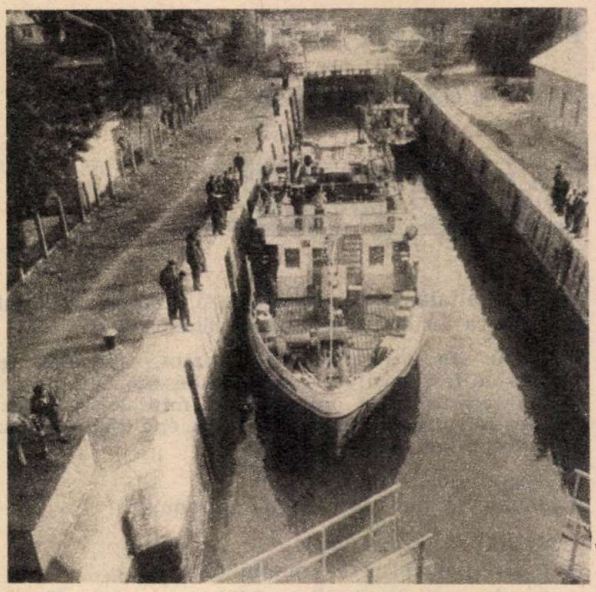

A **KÉPÍRÁS** második számában megjelent „Néma gyereknek lapja sem érti a szavát" című kérdőívre rengeteg levél érkezett.

A sorsoláson a következőknek kedvezett a szerencse: Szabó Andrea (Sümeg), **Vajda Tünde** (Komló), **Kovács Szilvia** (Budapest, 1119), **Szondi Bence** (Budapest, 1027), **Nagy Judit** (Cibakháza), **Fukász Olivér** (Budapest, 1173), **Tóth Tünde** (Szob), **Bandi László** (Budapest, 1045), **Kulima Szilvia** (Békéssámson), **Tóth Ildikó** (Székesfehérvár), **Tőrös Balázs** (Budapest, 1139), **Trombitás Lajos** (Kecskemét), **Bedecs Hermina** (Ambrózfalva), **Szabó Judit** (Sáta), **Horváth Andrea** (Szerecseny).

A nyereményeket postán küldjük el.

FEJTÖRI

Történelmi játéksorozatunk e havi kérdései a török időkbe kalauzolnak bennünket.

VÁRAK, KAPITÁNYOK, ÉVSZÁMOK

A te segítségedre van szükség ahhoz, hogy a kapitányok „megtalálják" váraikat. Ha sikerült a párosítás, akkor az évszámokból is válogass! Végül minden várhoz kapcsold hozzá egy török hadjárat évszámát is!

Zrínyi Miklós	**Kőszeg**	
Dobó István	**Szolnok**	**1532**
Nyári Lőrinc	**Szigetvár**	**1552**
Jurisics Miklós	**Temesvár**	**1566**
Losonczi István	**Eger**	

2. A várkapitányok közül melyik hozható összefüggésbe a képen látható személyiséggel? Fejtsd ki 2-3 mondatban, hogy miért!

A legjobb megoldást beküldőket egy-egy szép könyvvel jutalmazzuk, a tanév végén pedig a legjobbak külön jutalomban részesülnek.

Beküldési határidő: március 9.

A megfejtéseket a szerkesztőség címére várjuk. A levelekre írjátok rá: FEJTÖRI.

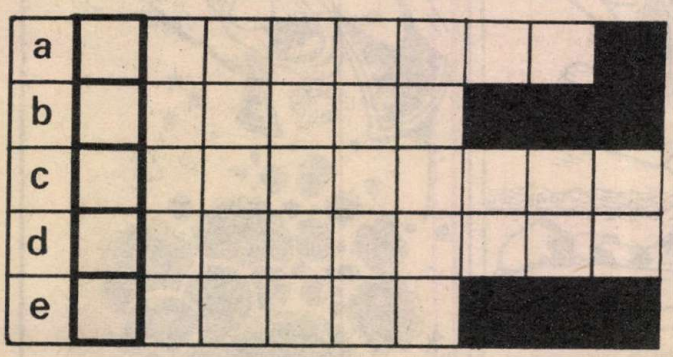

OPERAHŐSÖK. Ha a kérdésekre adandó helyes válaszokat beírod a hálózatba, a kezdőbetűkből összeolvashatod az itt szereplő operák szerzőjének nevét. Ki ő?

a) Ifj. Dumas Kaméliás hölgy című regényéből készült opera női főszereplője.

b) Victor Hugo drámája alapján komponált opera címe, illetve címszereplője is egyben.

c) Az udvari bolond alakja (ez is Victor Hugo-mű feldolgozás), egyben a szerző egyik legsikeresebb operájának címszereplője.

d) Tenorcímszerep a spanyol inkvizíció korában játszódó operában.

e) Az ókori Babilont felidéző Lombardok című dalmű tenor főszereplője, Sedekiás jeruzsálemi király unokaöccse.

MEGFEJTÉSEK. A február 5-i számban megjelent rejtvények megfejtései: Macska szépségek: perzsa. — Kakukktojás: Műszaki segélyhely elnevezésű tábla, mert nem függ össze a kirándulásokkal. — Megfontolandó: Bármit tanulsz, magadnak tanulod. — Összerakó: A 2. számú ábra felesleges.

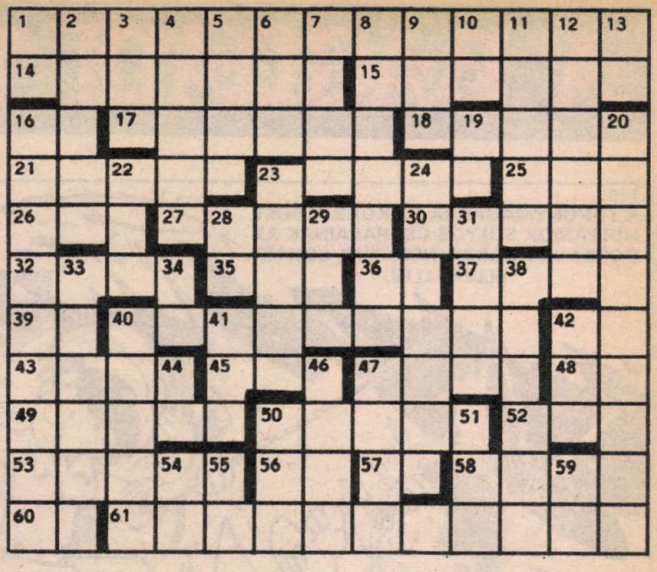

ITT A FARSANG! A rejtvény vastag betűs soraiban néhány farsangi népszokást rejtettünk el.

VÍZSZINTES: 1. **Erdély több vidékén előadott farsangi dramatikus játék.** 14. A szomszédba kerget. 15. Repülőgép vezetője. 16. Bácsi, népies rövidséggel. 17. Egyfajta kereseti forma. 18. Behajlított tenyér. 21. Nem túl szórakoztató. 23. Női név. 25. Időmérő szerkezet. 26. A madarak királya. 27. Francia impresszionista festő (Claude, 1840–1926). 30. Kiváló. 32. Kenőanyag. 35. Figyelmeztet. 36. Pára egynemű betűi. 37. Könnyen bomló. 39. Megfelelő. 40. **Farsangi mulatság a Dunántúl egyes részein.** 42. Szintén. 43. Tamási Áron ismert regényhőse. 45. Becézett Mária. 47. Termékeny síkság Csehszlovákiában. 48. Alkotás. 49. Téli sport- és játékszer. 50. Nagyon kellemes (körülmények). 52. A német ábécé utolsó betűje. 53. Ritka férfinév. 56. A gallium vegyjele. 57. Részvénytársaság, röv. 58. Baranya megyei község. 60. Ételízesítő. 61. **Húshagyókeddi népszokás, a farsang elmúltát jelképezi.**

FÜGGŐLEGES: 1. Kisgyermeket fenyegető szó. 2. Azt követően. 3. Szolmizációs hang. 4. Esztergomnál ömlik a Dunába. 5. Ünnepélyesen átad. 6. Lovak csemegéje. 7. A talaj víztelenítésére szolgáló vezeték. 8. Gyújtós készítése. 9. Szarvasfaj. 10. Nyolcadrész! 11. Hosszúkás levelű gyomnövény. 12. Tudatára ébred. 13. Súlyarány, röv. 16. **A Mohács környéki délszlávok farsangi felvonulása.** 19. Azonos betűk. 20. **Legények farsangi ügyességpróbája némely vidékünkön.** 22. Társa, röv. 23. Az említett mennyiségű. 24. Népszerű autómárka. 28. Oslói határai! 29. Etelka, becézve. 31. Lendület. 33. Zászló. 34. Igen, németül. 38. Túlzott tiszteletadás. 40. A szobába hajít. 41. Három, oroszul. 42. Lám. 44. Azonos római számok. 46. Számszerű tény. 47. Pillangós takarmánynövény. 50. Izzólámpa. 51. Szófaj. 54. A cső vége! 55. Tangens, röv. 59. Felér!

AZ AUTÓ ŐSTÖRTÉNETE. Melyik évben kerültek forgalomba az alább felsorolt járművek? Az évszámokat összekevertük, rakd helyre őket!

1. Benz próbautat tesz háromkerekű motorkerékpárral. 1899
2. Az eisenachi járműgyár megkezdi a Wartburg sorozatgyártását 1900
3. Az első Mercedes prototípus megjelenése . . . 1885
4. Az Alfa Romeo cég is megkezdi az autógyártást 1909
5. A Pobjeda gépkocsik sorozatgyártásának kezdete 1959
6. Megjelenik a P 70-es, az első műanyag karosszériás kocsi 1946
7. A Trabant gyártásának kezdő éve 1952

A BAGDADI TOLVAJ

SZÖVEG:
CS. HORVÁTH TIBOR
RAJZOLTA:
DARGAY ATTILA

116.
A TORONYMAGASRA FELKORBÁCSOLT HULLÁMOK SÚLYOS CSAPÁSAINAK AZ ÓCSKA KIS BÁRKA NEM TUD SOKÁIG ELLENÁLLNI.

117.
AHMED! HOL VAGY, AHMED?!
A KIÁLTOZÁSRA NEM HANGZIK VÁLASZ.

118.
ABUNAK SZERENCSÉJE VAN...

119.
JÓ IDŐBE TELIK, MIRE ÖSSZESZEDI EREJÉT, ÉS TALPRA TUD ÁLLNI. KÉTSÉGBEESETTEN ROHANGÁL A PARTON FEL-ALÁ.
AHMED! AHMED!

120.
VÉGÜL KÉNYTELEN BELÁTNI, HOGY HIÁBA REMÉNYKEDIK. LEROSKAD A HOMOKFÖVÉNYRE, ÉS SOKÁIG, NAGYON SOKÁIG CSÜGGEDTEN BÁMUL MAGA ELÉ. EGYSZER CSAK...
NINI! EGY PALACK!

121.
VAJON MI LEHET BENNE?

122.
AHOGY KIHÚZZA A DUGÓT, FÉLELMES SÜVÖLTÉS TÁMAD...

FOLYTATJUK

Szeretnél valamilyen szép szakmát tanulni?
GYERE TANULÓNAK A KOSSUTH NYOMDÁBA!
Választhatsz a

BETŰSZEDŐ,
MAGASNYOMÓ GÉPMESTER,
SÍKNYOMÓ GÉPMESTER,
KÖNYVKÖTŐ, NYOMDAGÉPSZERELŐ,
VILLAMOS-BERENDEZÉS-SZERELŐ

szakmák közül.

Keress föl minket szüleiddel, bemutatjuk a választható szakmákat.

Jelentkezni lehet naponta 8—14 óra között a KOSSUTH NYOMDA személyzeti és oktatási osztályán.

Budapest V., Alkotmány utca 3.

Telefon: 117-298/119.

Juttatásaink: a tanulmányi eredménytől függően 400—1050 Ft összegű társadalmi-tanulmányi ösztöndíj; 4 Ft térítésért étkezés; sportolási, szórakozási lehetőség; üdülés a Balatonnál és Galyatetőn.

Továbbtanulási lehetőség a Nyomdaipari Szakközépiskolában.

FIATALOK, FIGYELEM!

A BUDAPRINT Magyar Pamutipar általános iskolát végző **lányokat fonó, szövő; fiúkat textilgépszerelő, géplakatos, villanyszerelő és csőszerelő szakmunkástanulónak iskoláz be.**

Tanulóidő 3 év. Felvételi vizsga nincs.

Tanulmányi ösztöndíj: 50—750 Ft/hó, a tanulmányi előmeneteltől függően, a III. évben szakmunkásbér, 2500—3500 Ft/hó.

Társadalmi ösztöndíj: tanulmányi szerződés alapján — tanulmányi eredménytől függően — **500—750 Ft/hó.**

Kollégiumi elhelyezést, teljes ellátást és egyéb juttatásokat biztosítunk tanulóink részére.

Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga után: lányoknak 4500—7500 Ft; fiúknak 4000—5500 Ft.

Jelentkezni lehet munkanapokon 7—15 óráig. Levélre részletes tájékoztatót küldünk.

Címünk: BUDAPRINT Magyar Pamutipar, személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Lahner György u. 30. — 1046.

Telefon: 693-847 vagy 693-111/115 mellék.

Az 1987/88-as tanévre a 14. életévüket betöltött és általános iskolát végzett **lányokat szövő szakmára** beiskolázunk szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év. Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; 200 Ft kiemelt szakmapótlék; tanulmányi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50—450 Ft, II. évben 50—540 Ft, III. évben 50—820 Ft. **Fiúkat villanyszerelő, forgácsoló, géplakatos, textilipari gépszerelő szakmára** iskolázunk be szakmunkástanulónak. Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft alap, társadalmi ösztöndíj, plusz 100—200 Ft — tanulmányi eredménytől függő — tanulmányi pótlék; tanulmányi ösztöndíj, a tanulmányi eredménytől függően: I. évben 50 Ft-tól 400—500 Ft, II. évben 50 Ft-tól 500—600 Ft, III. évben 50 Ft-tól 800—900 Ft.

Ingyen munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Ebédet 4 forintért biztosítunk az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére a gyárban. A vállalat termékeiből kedvezményes vásárlás, évente egy alkalommal. Kereseti lehetőség a szakmunkásvizsga letétele után szövő munkakörben 5 százalék szakmunkás-, valamint műszakpótlékkal 4500—7500 Ft/hó; a többi munkakörben a bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset. A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen: hétfőtől csütörtökig, 8—15 óráig, a személyzeti osztályon.
PATEX Angyalföldi Szövőgyár, Budapest XIII., Fáy u. 81—83. — 1135.
Levélre részletes tájékoztatót küldünk.
Cím: Budapest, Pf. 391. — 1394.

HIRDETÉS

VEZÉREK

Új sorozat első része ez a sportági bemutató, melyben együtt szerepelnek a nagyok, vagyis a világ jelenlegi legjobbjai, a hazai élversenyzők és a leendő élversenyzők, vagyis a kicsik. De egy kicsit tájékoztató is a sportág történetéről, hazai lehetőségeiről, érdekeltségeiről.

Nagyoknak is kicsiknek . . .

MAJA CSIBURDANIDZE

Vajon mit érezhet egy királynő, amikor milliók szeme láttára kénytelen eltűrni, hogy egy 17 éves csitri könnyedén leemelje a koronát a fejéről? Nona Gaprindasvili bizonyára végtelenül szomorú volt, amikor tizenöt évi uralkodása után az ugyancsak grúz Maja Csiburdanidze 1978-ban megfosztotta a világbajnoki címtől. Egy gyerek a trónon. Igaz, ez a gyerek már 13 évesen felhívta magára a figyelmet, amikor Romániában egy körversenyen 100 százalékos teljesítménnyel utasította maga mögé Európa legjobbjait!

Gaprindasvili tehát szomorú volt, de később bizonyára ő is tudomásul vette, hogy új korszak kezdődött a női sakkozás történetében. Maja nem pihent a babérjain. Gyakorolt, játszmákat elemzett és kemény csatákban edzette magát. 1980-ban például a férfiak között is az országos döntőbe jutott, a következő évben Alekszandrija, 1984-ben pedig Levityina ellen védte meg világbajnoki címét. A tavalyi esztendő végén Ahmilovszkaja kísérelte meg a trónfosztást – sikertelenül.

Maja ma 26 éves, változatlanul a világ legjobb női versenyzője (ráadásul férfi nemzetközi nagymesteri címmel is büszkélkedhet!), az orvosi egyetemet végzi, ötödéves hallgató. Mondják, kevéssé megfontolt az életben, házassága például mindössze két (!) napig tartott, végtelenül megfontolt viszont a tábla mellett.

Ott igazi királynő!

MINI SAKKTÖRTÉNELEM. Az időszámításunk előtti első évezredben sokféle úgynevezett harci társasjátékot játszottak Indiában, Kínában, Perzsiában és Palesztinában. Ezek egyike volt a sakk őse is. Az arabok révén ismerték meg Európában, ahol a reneszánsz korban tett szert nagy népszerűségre. A mai szabályok a XV. században alakultak ki. Az első magyar sakkozók egyike Mátyás király felesége, Beatrix volt. Hazánkban egyébként vándorló sakkmesterek terjesztették. Az érdekesség kedvéért álljon itt az első magyar szabálykönyv címe: **SÁCH, AVAGY KIRÁLYOS JÁTÉKNAK SZABOTT REND-TARTÁSI – Budán nyomattatott Landerer Ferencz Leopold által 1758-dik esztendőben.**

1982-BEN ÉS 1983-BAN ÚTTÖRŐ-OLIMPIÁT NYERT a képen látható Mádl Ildikó, aki azóta sikert sikerre halmozott. Kétszer nyert Európa-bajnokságot, ifjúsági világbajnokságon győzött, és immár egy felnőtt olimpiai ezüstérem tulajdonosa is. Tagja volt ugyanis az Egyesült Arab Emirátusokban lebonyolított sakkolimpián sikerrel szerepelt Verőci, Mádl, Ivánka, Grosch összetételű csapatnak.

De illik megemlíteni a férfiakat is: a Portisch, Ribli, Sax, Pintér, Adorján, Csom összeállításban táblához ülő csapat is jól szerepelt, a negyedik helyen végzett. (A sorrend egyben a jelenlegi erősorrendet is jelenti, a bizonytalanságot csak a női versenyeken nem induló, de szintén kitűnő Polgár Zsuzsa besorolása okozná . . .)

ÉS GYALOGOK

PORTISCH-SZIMULTÁN. A legjobb hazai férfi sakkozónk, Portisch Lajos is szívesen játszik gyerekekkel. Ha a sors úgy hozza, akár 40–50 táblán egyszerre . . .

TÜNDI. Tündi néha elábrándozik, és ez veszélyes. Egy sakkozó esetében jobb, ha ilyesmi nem fordul elő. Persze, ki tudja, hogy a Mereszejev SE 13 éves versenyzője miről ábrándozik a pillanatnyi kihagyásai alkalmával. Talán fondorlatos végjátékok, merész megnyitások jutnak az eszébe. A sakkról bizonyára sokat gondolkodik, hiszen hetente három alkalommal jár edzésre, és olykor házi feladatot is kap. Szorgalmas, jó a kombinációs készsége, és ami a legfontosabb: nyerni is tud! Legalábbis az elmúlt néhány esztendő ezt bizonyította: 1984-ben kisdobos-olimpián győzött, 85-ben és tavaly a korcsoportos bajnokságon, a 13 évesek között. Korosztálya legjobbja. Volt kitől tanulnia, hiszen Tapolcán nevelkedett többek között Mádl Ildikó is. Tapolcán a sakkozás szent dolog. Tündi másodikos korában ismerkedett meg vele, s azóta nem lehet elcibálni a sakkasztal mellől. Szerencsére . . .

HA KEDVET KAPTÁL, JELENTKEZZ!

Budapesten: Bp. Honvéd (XIV. ker., Zichy G. u. 3. H, K, P), **Statisztika** (II. ker., Budai László u. 1–3. K, P), **MÉM** (V. ker., Kossuth L. tér 11. H, P), **BEAC** (XI. ker., Bogdánfy u. 10. H, P), **Bp. Spartacus** (VII. ker., Wesselényi u. 17. SZE., P), **Utasellátó** (V. ker., Veres Pálné u. 9. K).

Vidéken: Pécs (Hajnóczy u. 35. H, Cs, P), **Szolnok** (Május 1. út 38. K, P), **Tapolca** (Dobó I. tér 5. H, SZO), **Komló** (Kossuth-bánya, Munkásklub K, CS), **Tatabánya** (Rózsa F. u. 19. K, P), **Salgótarján** (Felszabadulás út 84. K, P), **Makó** (Erdei F. tér 7. H, SZE, P), **Debrecen** (KLTE kémiai ép. Egyetem tér 1. K, P), **Eger** (Somogyi Béla út 4. H, P), **Ajka** (Művelődési otthon H, K, P).

A többi helyen a tanácsok sportfelügyelőségei adnak felvilágosítást. Ha kedvet kaptál, jelentkezz!

SAKKMAZSOLÁK

● A legkomolyabb mérkőzéseket valószínűleg az indiai–perzsa háborúk idején játszották, amikor a legenda szerint a perzsák az indiai foglyokat sakkoztatták, és a vesztest kivégezték.

● Érdekes összefüggés: a sakkozók általában zenekedvelő és zeneértő emberek. A múlt század legjelesebb magyar sakkjátékosa Erkel Ferenc volt. Egy Philidor nevű francia sakkmester zeneszerzéssel is foglalkozott, Tajmanov, szovjet nagymester „mellesleg" zongoraművész, a vb-t is nyert Szmiszlov pedig kiválóan hegedül és énekel.

● Kempelen Farkas legendás sakkautomatájának titkát valószínűleg már sohasem ismerhetjük meg, hiszen a chicagói múzeumban, a nagy tűzvész alkalmával megsemmisült. A feltételezések szerint vagy kis termetű sakkozó rejtőzött benne, vagy távolról irányították a gépet, amely egyszer még Napóleont is legyőzte. Igaz, a hadvezér állítólag a 64 kockás harcmezőn meglehetősen nagy pancser volt . . .

● Pontosan 100 esztendeje rendezték az első világbajnoki címért folyó párosmérkőzést, amelyen Steinitz győzött Zukerot ellen.

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő: BOGÁTI PÉTER, CSER GÁBOR

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest V., József nádor tér 1. 1900 közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 153 Ft, I. félévre 85 Ft, II. félévre 68 Ft.

87.0204
Athenaeum Nyomda Budapest Rotáclós mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató
HU ISSN 0030—9583
INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

MEGISMERSZ?

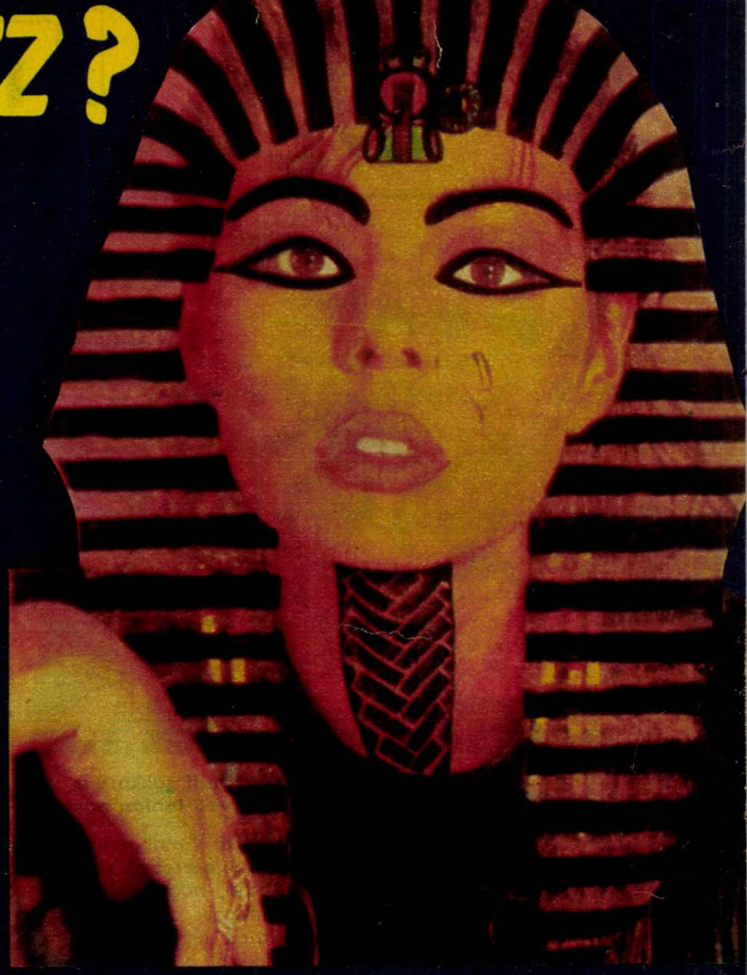

Erdekes játékkal lepte meg olvasóit a nyugatnémet Bravo magazin a farsang alkalmából. Az elsősorban tizenévesek számára készülő újság világhírű pop-sztárok fényképeit közölte azzal a felhivással, hogy akinek kedve van hozzá, készitsen nekik ötletes, az egyéniségükhöz legjobban illő maskarát.

A beküldött „pályázatokból" mi is közlünk egy kis izelitőt, amely egyrészt azt bizonyitja, hogy az ötletből jó móka kerekedett, másrészt egy kis fejtörésre is alkalmat ad. Vajon te felismered őket?

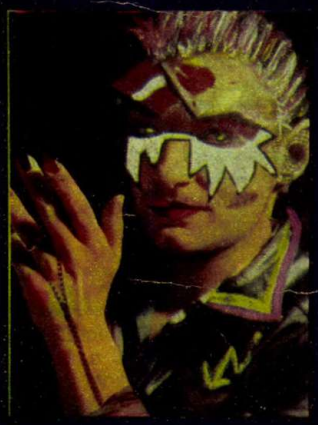

87/7
XLII. ÉVF. • 1987. FEBRUÁR 19. • ÁRA: 4,50 Ft
PAJTÁS

FOTÓ: TÓTH ANDRÁS

Együnk tavaszt!

(16–17. OLDAL)

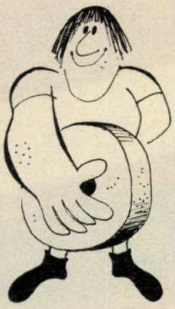

PAJTÁS-TELEX A NYÍRSÉGBŐL

– Nyírmadán megalakult a Társadalmi Munka Tanácsa. A nyírmadai gyerekek vállalták, hogy rendet tartanak társaik között. Figyelik az iskolai felszerelések rongálóit, s ha már megtörtént a baj, helyrehozzák azokat.

– Vásárral búcsúztatták az évet Kállósemjénben. A gyerekek maguk vagy szüleikkel együtt készítettek olyan tárgyakat, amelyeket mások is szívesen megvásároltak. Az így befolyt pénzt „A rák ellen, az emberért, a holnapért" akció számlájára utalták át.

– „Természetvédelem" jelvényt tűztek köpenyükre az ibrányi Nagykócsag természetvédő raj tagjai. Legutóbbi tizennégy kilométeres túrájukon az apátszegi vidékkel ismerkedtek. Megfigyelték a ritka madarakat, csigákat és kagylókat is gyűjtöttek.

– A Kőrösi Csoma Sándor kalandos útját végigjáró nyíregyházi úttörővezető, Kindrusz Pál volt az ópályi úttörők vendége. A gyerekek sok-sok képet is láthattak az expedíció eseményeiről.

(Molnár Károly)

TÉLŰZŐ BUSÓK

Régi hagyományokat keltenek életre a farsang csaknem ötven napja alatt Baranyában. A vigadalom a sváb bállal kezdődött január elején. Sok vendéget várnak a farsangi játékokra is, természetesen elsősorban a mohácsi busójárásra, a délszlávok télűző-tavaszköszöntő ünnepére, amikor a fakürtök rikoltása, kereplők berregése és láncos botok csörgetése közepette végigvonulnak a városon az állatbőrbe öltözött, faálarcos, ökörszarvú busók.

KI LESZ TOLDI MIKLÓS?

Az idén ismét megrendezik a múlt évben nagy sikert aratott vetélkedőt, amelyet akkor Pakucza József nyert. A nagy erejű „vitéz" kihívta az ország legerősebb legényeit, hogy ismét összemérjék erejüket a petrencerúdtartásban és a malomkődobásban. A győztes játssza majd el Toldi Miklós szerepét a visegrádi palotajátékokon.

PALACKPOSTA 2037-BE

A távoli jövőbe üzenhettek a diákok. A Petőfi Csarnok előtti parkban készült el az az óriási gödör, amibe két hordót helyeztek el. Ezek tárolják majd a kinyitásig, 2037. január 3-áig a fiatalok leveleit, fényképeit és azokat a magnókazettákat, amelyeken arról beszélnek, hogyan képzelik el most majdani életüket, munkájukat. Az üzeneteket tartalmazó hordók fölött egyméteres alumíniumharang áll, öt méter magas haranglábon.

CSAPATOTTHON DEBRECENBEN

A város összefogásával készült el Debrecenben a Fazekas Mihály Úttörőcsapat új otthona. Brigádtagok, üzemi KISZ-vezetők, sorkatonák, munkásőrök, szülők, pedagógusok és diákok sok-sok társadalmi munkájának köszönhető ez az otthon. Az avató jól sikerült: a gyerekek hagyományos és számítógépes játékokkal játszhattak, birtokba vehették a vadonatúj lőfolyosót, bekapcsolhatták saját rádióadóvevőjüket, és diszkózhattak is.

EGY KÉP – EGY MONDAT

– Hála a technikának, már szánkózás közben sem kell mozogni . . .!

ÉNEKELJ VELÜNK!

Régi úttörődalokat énekelt kazettára a KISZ Központi Művészegyüttesének úttörőkara. Azok a csapatok, őrsök, művelődési házak, amelyek megrendelik a Magyar Úttörők Szövetsége Budapesti Elnökségénél a kazettát, harminc régi dallal ismerkedhetnek meg. Mód van arra is, hogy üres kazettákra másolják át a műsort.

RÉGI UTCANEVEK

Utcák, terek, városrészek régi, ma már csak az idősebbek emlékeiben élő elnevezései szerepelnek majd a budapesti földrajzi név-összeállításban. A gyűjtést 1987–88-ra tervezik a kerületi helytörténeti, honismereti körök segítségével.

TRÉFÁS APRÓHIRDETÉSEK

Olyan őrssel *SZERETNÉNK LEVELEZNI*, amelynek tagjai nem sértődnek meg egykönnyen. **Mimóza őrs, Sértőd, Nebántsvirág út 6.**

SZÍVESEN VÁSÁROLNÉK TÜRELMET, bármilyen mennyiségben! Az enyém már elfogyott. Egy ideig csak tűrtem, hogy elkéssenek az összejövetelekről, de ami sok, az sok. Továbbra is késnek, és én itt állok egy szál türelem nélkül.

Türr Zsuzsa, őrsvezető

Olyan különlegesen megszerkesztett *TÜKRÖT KERESEK*, amelyik mindig a jó oldalamat mutatná. Ajánlatokat „Kis hiú" jeligére.

(Tarisznya — Sárospatak)

KLUBNAPKÖZI

Minden gyerekben van valamilyen tehetség, csak észre kell venni, fel kell fedezni

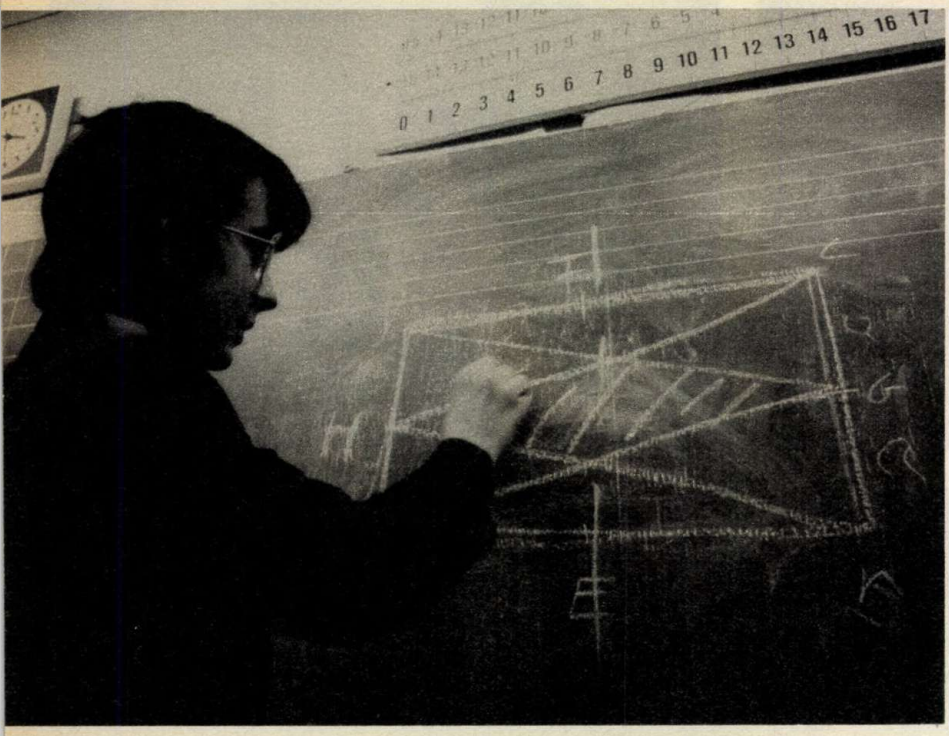

Mi jut eszedbe a napköziről? Csupa nyomasztó dolog. Könyvek fölé hajló fejek, álmosító mormogás, a felügyelő tanár lépteinek nyikorgása a padlón, s miközben odakünn szürkébe fordul a táj, elzsibbad az ember feje a sok tanulástól.

És mi jut eszedbe a klubról? Sok mozgalmas, színes élmény, fesztelen jókedv, szórakoztató eszmecsere, nevetés, zene, érdekes gondolatok, s oldott tanár—diák diskurzusok.

Ha azt mondom, klubnapközi, te azt kérded, az vajon mi fán terem? Van, ahol már tudják, s mivel én is tudni akartam, elmentem Budapest huszadik kerületébe, Soroksárra.

VISSZA AZ ISKOLÁBA!

A Hősök tere beleillene bármelyik patinás magyar kisvárosba: áruház, patika, templom, iskola egymás szomszédságában található. A szerény külsejű Zalka Máté Általános Iskola messze környéken elismert oktatási központ. A szeptemberi beiratkozásra Dunaharasztiból, Csepelről, Szigetszentmiklósról is érkeznek gyerekek. Sokan vállalják a bejárás, a napi egy, másfél órás utazás nehézségeit, csakhogy színvonalas német-

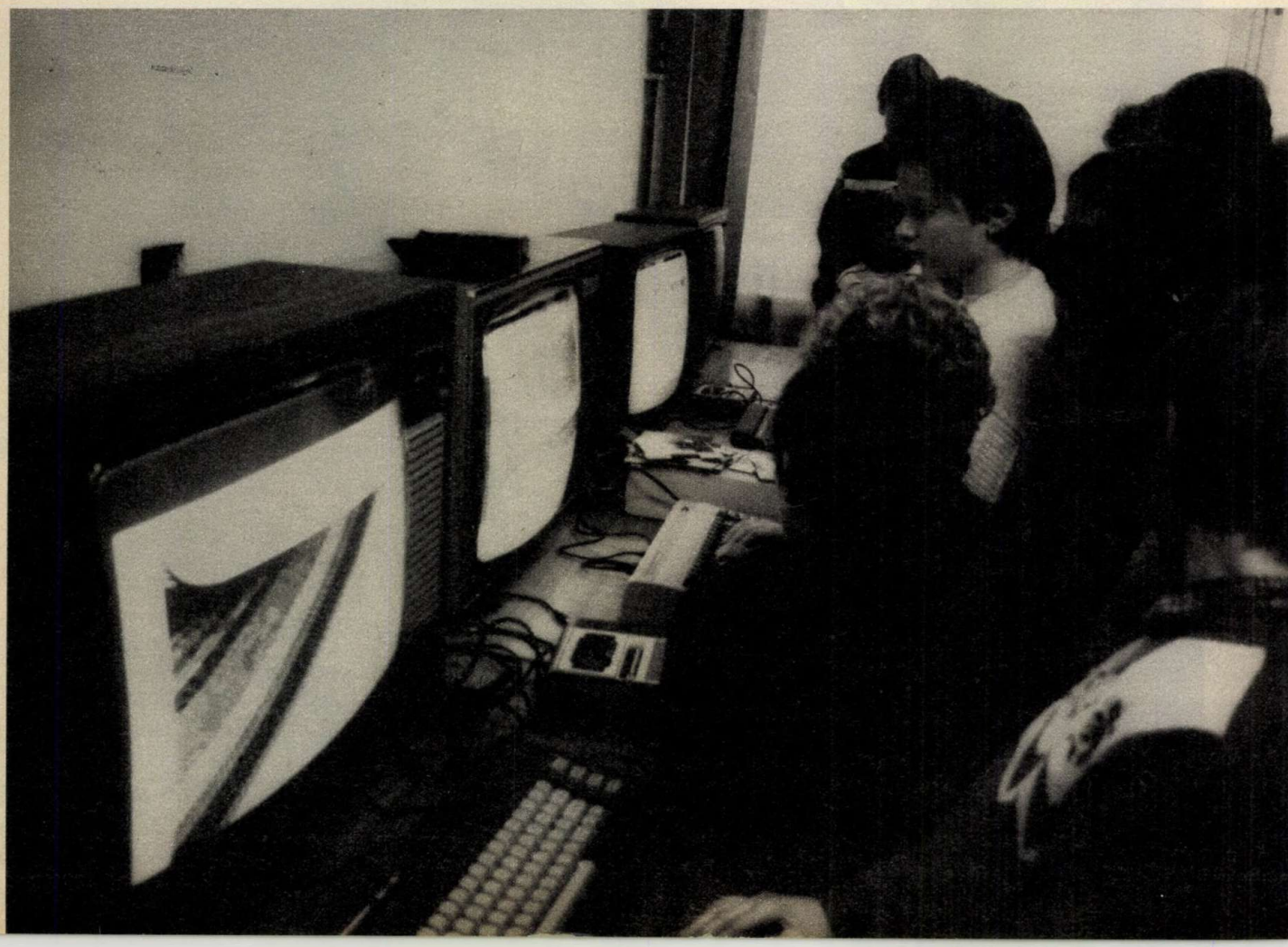

KLUBNAPKÖZI

zene tagozatokon tanulhassanak, no meg, hogy abba a bizonyos klubnapközibe járhassanak, ahol bőségesen kínálkozik lehetőség a tehetségesek tehetségének kibontakoztatására.

Amikor tanév elején közzéteszik a klubnapközibe toborzó felhívást, alsó és felső tagozatosok egyformán a földszinti hirdetőtábla előtt tolonganak. A kínálat gazdag, töprenghet a diák, melyik szakkörben kamatoztathatja leghasznosabban a képességeit, mi a legvonzóbb számára. A honismeret? Netán az orosz nyelvű idegenvezetés? Óriási lehetőségek rejtőznek a „Kis tudós"-klubban is, ám van, akinek a képzőművészeti szakkör, esetleg a matematika barát kör a csábító. Mások az atlétikához, avagy a színjátszáshoz éreznek kedvet, de akad a lányok között olyan is, aki a háztartási szakkörre esküszik, mert úgy véli, az igazi jó „háziasszonysághoz" is kell tehetség, amit érdemes fejleszteni.

Az idén 365 gyerek jár 22-féle tantárgykiegészítő és tehetséggondozó foglalkozásra. Egy részük napközis, tehát amúgy is az iskolában tölti a délutánját, ám a többség hazulról jár vissza. Nem vonakodva, nem kényszerből, hanem szíves örömest, mivel a klubnapköziben nem a délelőtti tanulás meghosszabbításáról van szó. A foglalkozások itt a diákok érdeklődésére, mondjuk úgy, kedvenc időtöltésére, hobbijára épülnek.

KIVÁLASZTOTTAK?

Pozsga Lászlóné igazgatóhelyettes ötlötte ki a napközinek és a klubnak ezt a szerencsés ötvözetét, mert hiszi és vallja, hogy a tehetség akkor mutatja meg magát, ha természetének megfelelő ingerközegbe kerül, ha a tanórákon túl, kötetlen és színes formában bogozhatja tovább kedvenc tárgyának titkait. Nem arról van szó, hogy szigorú tanári mércével megméretett és kiválasztott tehetségeket toboroznak a délutáni foglalkozásokra, ide mindenki eljöhet, aki valami többletet szeretne kihozni magából.

Olyan is van persze, akit nógatni kell. Edit néni, a matematika kör vezetője példát is tudott mondani. Kárpáti Attilát és Fekete Attilát úgy kellett „beagitálni", belökdösni a foglalkozásokra, mert ők maguk bizonytalanok voltak, nem tudták pontosan, érdemes-e több energiát fordítaniuk a matematikára. Itt aztán kiderült, hogy bizony érdemes. Káprázatos érzékük van a matekhoz. A tévé „Körmönfontoló" című műsorában közölt példákat pillanatok alatt megoldják, és Edit nénit is gyakran zavarba hozzák fejtörő feladványaikkal, kitűnő logikáról árulkodó kérdéseikkel. A két Attila tehát itt a klubnapköziben döbbent rá, hogy ők bizony matematikai tehetségek, s most már elűzni sem lehetne őket a foglalkozásokról. Tanulságos az ötödikes Halmos Gabi esete is. Annak ellenére, hogy matekból csak közepes tanuló, mégis a klubnapközis foglalkozások egyik sztárja, itt ugyanis kombinációs készségével, meglepő logikai manőreivel feledtetheti, hogy szertelenségből, figyelmetlenségből olykor elvét egy-egy alapfokú számtani műveletet.

Óhatatlanul fölmerül bennem a gyanú, csak nem valamiféle „zsenivadászat" a célja ennek a klubnapközinek? Pozsga Lászlóné azonban — mintha csak kitalálná a gondolatomat — megnyugtat:

— Minden gyerekben lappang valamilyen érzék, tehetség, ám erről sokszor ők maguk sem tudnak. Nekünk tanároknak többek között az is a feladatunk, hogy ráébresszük őket képességeikre.

A klubnapközis fiúk—lányok igazolják szavait. Fekete Attila (a kitűnő matekos) meg van győződve arról, hogy idejében ki kell alakítani egy gyerekben az egészséges versenyszellemet, Heim Laci pedig azt állítja, hogy akik idejárnak, nem kiválasztottak és nem kivételezettek. Csupán abban különböznek a többiektől, hogy ők igenis élni akarnak a kapott lehetőségekkel.

ÍGY KÖNNYŰ?

Nézem őket, s tűnődöm. Valóban ott bújkál a tehetség a kedves, bohócarcú Reichsmann Gáborban, aki a „Játékszín" egyik előadásán nagy sikerrel alakította a ludat, a Lúdas Matyiból? Művésszé érlelődik-e majd Geiger Diána, avagy Solti Mónika, kiknek agyagszobrait, tűzzománc képeit olyan sokat dicsérik a képzőművészeti foglalkozásokon? Továbbörökíti-e majd a sváb nemzetiségi muzsikát játszó Geiger-família zenei tehetségét ötödikes Zoli fiúk? És készít-e majd világszerte keresett számítógépes játékprogramokat Sepsey Zoli, aki a foglalkozásokon úgy beleszeretett a számítógépbe, hogy nem nyugodott addig, amíg be nem bizonyította otthon is, hogy ha valaki, hát ő aztán érdemes arra, hogy legyen egy saját Commodore 64-es számítógépe.

Ja, hát így pályát választani is sokkal könnyebb — mondhatjátok elhúzott szájjal. Mit is válaszolhatnék erre? Így valóban könnyebb. De a módszer — utánozható.

Kahutek Magdolna

Fotó: Karasz Lajos

Naponta fenyegetőznek tizenévesek
— meggondolatlanul, felelőtlenül és bután —
az öngyilkossággal.
Az élet árán akarva kikényszeríteni méltatlan dolgokat:
a rajongott színész címét, az ideál egyetlen pillantását.
Az a fiú, akiről most szó lesz, nem fenyegetőzött.
Hallgatott, ahogy fontos dolgairól
csak hallgatni tud az ember.
Nadrágját élre hajtva borította a szék támlájára,
lecsatolta óráját. Kiszólt a tizedik emeleti ablakból
a lent játszóknak: vigyázzatok, jövök!

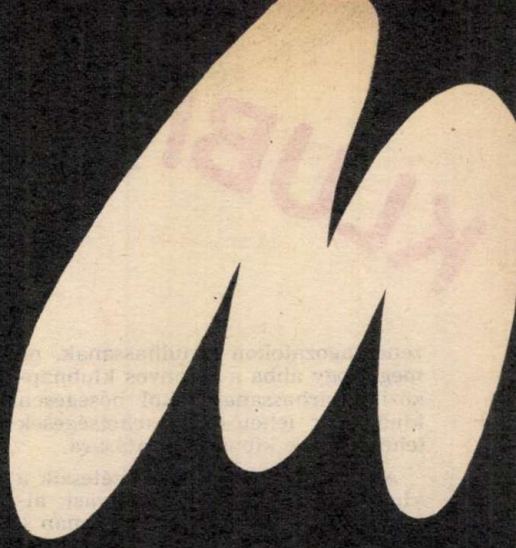

„... jó gyerek volt ...

... az, csöndes. Alig tudtuk, hogy itthon van. Tanult vagy olvasott ...

... nem volt az kimondottan jótanuló típus. Voltak négyesei is. És nem vágyott a kitűnőre, inkább arra, hogy kihozza magából azt, amire képes ...

... ez neki fokozott erőfeszítésébe került, mert nem volt egészséges. Gyerekkorában jött ki az asztmája ...

... és kiderült, hogy allergiás. Nem tűrte szervezete a tejet. Később ez elmúlt, de maradt a por-allergia. Ha rosszul volt, fulladt ...

... de nem úgy viselkedett, mint aki beteg. Még ha rosszul is volt éjjel, reggel elment az iskolába. Ilyenkor becsúszott egy-két rosszabb jegy ...

... nem titkolta ő a betegségét. Igaz, kicsi gyerekként mi magunk beszéltük meg vele. Tudomásul vette, hogy neki ezzel együtt kell élnie ...

... mindenbe belekapaszkodott, ami segítette a gyógyulását. Nekünk, a szüleinek volt a nehezebb nézni a tortúrát, ami a kezelésekkel járt ...

... de ő hitt az orvosokban. Külföldön tanult egy jógalégzést, addig gyakorolta, hogy a kisebb rohamokat már szabályozni tudta ...

... így volt a testneveléssel is. A hosszú futásokat leszámítva, mindent ugyanúgy csinált, mint az egészségesek. Most a nyáron gyalogtúrán volt, vándortáborban. Ő vitte még a társa hátizsákját is néha ...

... ezen a nyáron különösen jókedvű volt. Megjártuk Szlovákiát. Azt a karsztvidéket, amit ő már egy kicsit geológus szemmel választott ki magának ...

... mert az akart lenni, geológus. Bár, akart lenni modellező, nyelvész, idegenvezető is ...

... így ment a gimnáziumba is. A nyár végén még át is ismételte a nyolcadikos anyagokat. Nem akart lemaradni a társai mögött ...

... angol tagozatra járt, nyelvvizsgára készült ...

... meg Svédországba ment volna ..

... szörnyű ezt így kimondani, múlt időben ...

... mellé tettük a legkedvesebb köveit ...

... meg a két autómodellt ...

... én geológus akartam lenni, ezt írattuk a koporsójára."

Akárhova nézek a szobában, mindenünnen a tizenöt éves Kasztner Sándor tekint rám. A falon kinagyított képe, mellette a polcon ugyanannak a képnek a kisebb változatai. S ha meg időnként elkapom Sanyi arcáról a szemem, bele kell néznem a szülők szemébe. Szemük, arcuk, mozdulataik, hangjuk, mind az egyszem fiút tükrözi vissza.

Aki — volt.

Kasztner Sándor elsőéves gimnazista szeptember 10-én, középiskolás életének 10. napján, kiugrott gyöngyösi lakásuk ablakából.

A szoba érintetlen. A szék támláján a nadrág, úgy ahogy lerakta: élre hajtva. Megszokta a rendet, kicsi kora óta önálló volt. Az asztalon ott ketyeg az óra, a legújabb, kvarcos. Abban nem áll meg az idő. Az óra mellett könyv: Zendülés a Caine hadihajón. Kihajtva fekszik, továbbolvasásra vár. A polcon könyvek, angolul és magyarul. Egy fiatalember érdeklődésének jelei, állatokról, csillagászatról, kövekről. Könyvek mellett modellek: emezek az autós, mások a repülős korszakból valók. S a polcon ott sorakoznak a kövek. Sanyi saját gyűjtése.

A néhány legszebb, legkedvesebb kőnek már csak a képe látható a gyűjteményben.

„... nem értjük ...

... azóta lejátsszuk a történteket, és nem értjük ...

... mi mindent megadtunk neki ...

... de nem úgy, mint más szülők, csak anyagiakban ...

... az ő betegsége határozta meg az életünket ...

... Gyöngyösre is azért költöztünk ...

IÉRT?

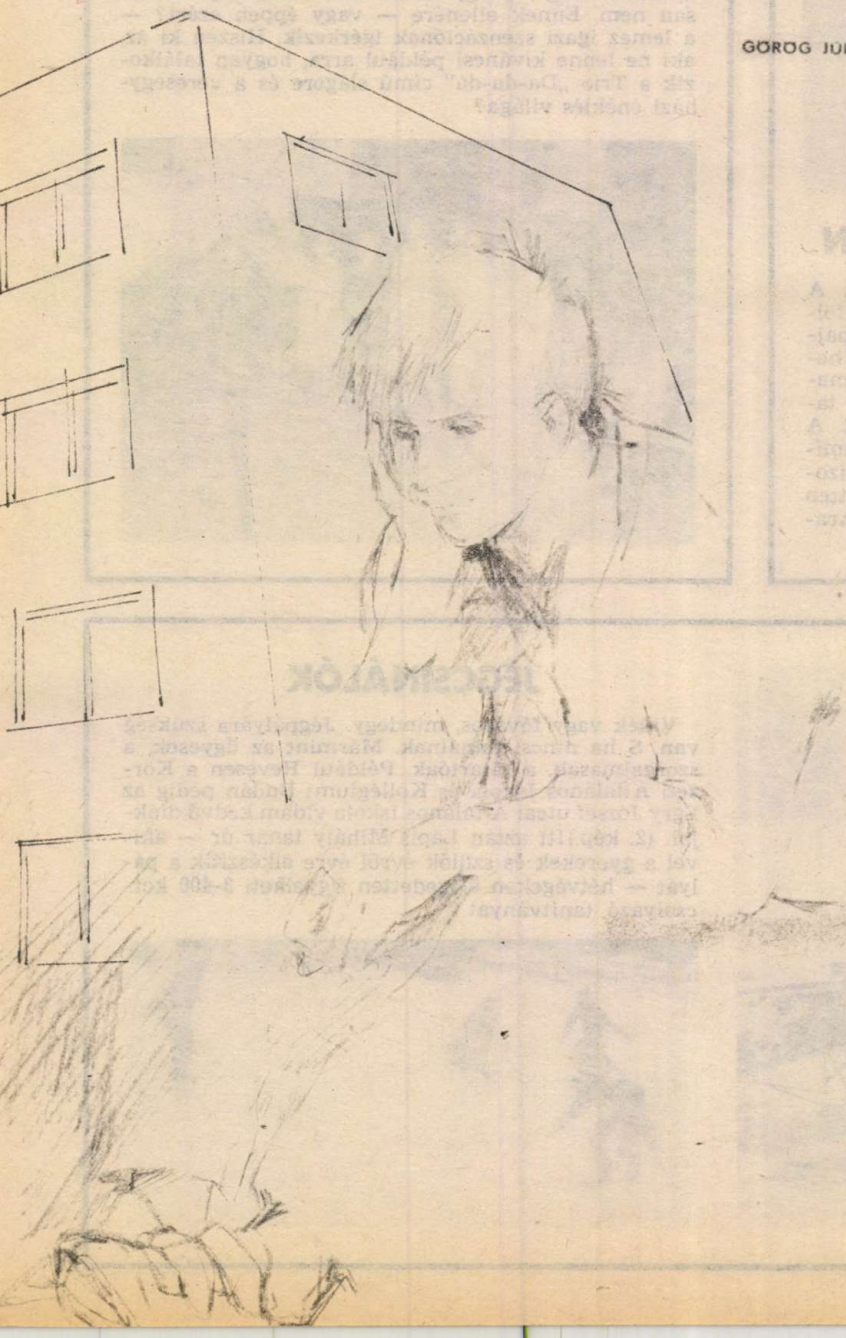

GÖRÖG JÚLIA RAJZA

... úgy neveltük, hogy ne érezze, hogy nem egészséges ...

... ezt ő maga követelte így ...

... mi meg azon voltunk, hogy ne érezze magát másnak ...

... nem is volt az. Mai gyerek volt. Egyedüli, de nem volt magányos. Barátai voltak, szerették ...

... minden szabadidőt együtt töltöttünk ... Külföldre jártunk közösen ...

... lehet, hogy nem így kellett volna. Magunkban keressük a hibát. Miért hallgatott? Miért nem szólt? ...

... utólag megnéztem az írását. Kicsit lefelé haladtak az utóbbi napokban a sorai. De ez magyarázat is lehet ...

... nem láttuk szomorúbbnak, mint máskor ...

... túl nagy lehetett itthon a biztonsága ...

... talán először kellett szembenézni azzal, hogy beteg. Talán nem lett volna szabad hagyni, hogy annyira bizonygassa az egyenjogúságát ...

... nem látjuk, mit kellett volna másképp tenni ...

... tudjuk, hogy nem kaphatjuk vissza a fiunkat. De talán másoknak segíthetünk, hogy ne kelljen megélniük ezt a fájdalmat ...

... még utolsó pillanatban is ránk gondolt ...

... azt kiabálta: bocsássatok meg!"

Előző este sokat olvasott. Hallgatag volt és elmerengő, mondják az osztálytársak. Egyébként éppen olyan, mint máskor. Tanítás után elment egykori általános iskolája elé. Otthon lecsatolta óráját, összehajtogatta a nadrágját és kinyitotta az ablakot ...

Geológusnak készült, ám minden lehetett volna. Modellező vagy nyelvész, idegenvezető vagy ásványkutató. Boldog-e vagy boldogtalan? — azt nem tudhatom.

Hiszen ennek megválasztásához szükség volna arra az egyetlen lehetőségre, amit úgy hívunk: élet.

Egy 15 éves fiú ezt a lehetőséget adta föl azon az őszi napon. És én sem tehetek mást, csak újra kérdezem: miért?

Major Árvácska

ZSIBONGO

VOLT EGYSZER EGY NYÁR..

JÁTÉKVÁR A TISZA-PARTON

Szomszédvárak találkoztak a Tisza partján. A Szabolcs-Szatmár megyei Aranyosapáti úttörői fölkeresték a Tisza másik oldalán fekvő Csaroda pajtásait. A látogatók tréfás mondóka kíséretében helyezték el zászlójukat a csapatfalon lévő vár makettjén. A Játékvár akció keretében szervezett találkozón kézilabdameccset játszott a két csapat. A mérkőzést a vendégek nyerték. A lazításnak számító, játékos vetélkedőn viszont a házigazdák bizonyultak jobbnak. Így aztán mindenki elégedetten búcsúzkodott, s tavasszal a csarodaiak utaznak Aranyosapátiba.

VERESEGYHÁZI POP

A veresegyházi asszonykórus és a Z'ZI Labor megint stúdióba vonult. Ezúttal az asszonyoké a főszerep: világslágereket énekelnek szalagra a zenekar kíséretében. Hogy mi lesz ebből? Véresen komoly „protest song", avagy költői emelkedettség? Biztosan nem. Ennek ellenére — vagy éppen ezért? — a lemez igazi szenzációnak ígérkezik. Hiszen ki az, aki ne lenne kíváncsi például arra, hogyan találkozik a Trio „Da-da-da" című slágere és a veresegyházi éneklés világa?

JÉGCSINÁLÓK

Vidék vagy főváros, mindegy. Jégpályára szükség van. S ha nincs, csinálnak. Mármint az ügyesek, a szorgalmasak, a kitartóak. Például Hevesen a Körzeti Általános Iskola és Kollégium; Budán pedig az Egry József utcai Általános Iskola vidám kedvű diákjai. (2. kép.) Itt aztán Lapis Mihály tanár úr — akivel a gyerekek és szülők évről évre elkészítik a pályát — hétvégeken elégedetten figyelheti 3-400 korcsolyázó tanítványát.